

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

สมุดหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกบที่คืนเพื่อการเกษตร

จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2524

โดย... นายพรพิธ ควรรณสุ

ป/พ.
พ 249ก
2525

เลขที่
เลขทะเบียน 98046
รับเดือนปี

ป/พ
พ 249ก
2525

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ปัญหาพิเศษเรื่องนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มออกมาได้ ก็เพราะได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์ เพ็ญพร เจนการกิจ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา จึงขอบขอบคุณมา ณ ที่นี้ และนอกจากนี้ ผู้เขียนยังขอขอบคุณต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยราชการต่างๆ ที่ได้ให้ข้อมูลและรายละเอียดอันเป็นประโยชน์ ต่อการศึกษา ไม่ว่างจะทางใดทางหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนตระหนักดีว่า ถ้าหากปราศจากความช่วยเหลือดังกล่าว แล้ว การทำปัญหาพิเศษเล่มนี้อาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการ ผู้เขียนจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง

อนึ่ง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดนครพนม พ.ศ. ๒๕๒๔ ผู้เขียนหวังว่าจะมีประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านไม่มากนักน้อย.

พรพิศ ควรวรณสุ
๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	ข้อความเบื้องต้น	
	- หลักการและเหตุผล	1
	- วัตถุประสงค์ในการศึกษา	1
	- ท้องที่ดำเนินการ	1
	- ระยะเวลาดำเนินการ	1
	- วิธีดำเนินการศึกษา	2
บทที่ 2	ข้อมูลทั่วไป	
	- สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดนครพนมในปัจจุบัน	
	- สภาพทางภูมิศาสตร์	3
	- การปกครอง	5
	- สภาพทางเศรษฐกิจ	6
	- สภาพทางสังคม	11
	- ภูมิรัฐศาสตร์ของจังหวัดนครพนม	
	- ที่ตั้ง	16
	- พรมแดน	17
	- สภาพพื้นที่	18
	- ประชากร	18
	- ทรัพยากร	19
	- การอุตสาหกรรม	
บทที่ 3	ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2524	
	- ประชากร	23
	- ความหนาแน่นของประชากร	24
	- การกระจายประชากร	24
	- การเติบโตของประชากร	24
	- การย้ายถิ่น	25
	- จำนวนครัวเรือน	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า/โครงสร้าง...
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โครงสร้างของประชากร	26
- ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตร	28
- อัตราส่วนระหว่างครัวเรือนเกษตรกับที่ดินเพื่อการเกษตร	28
- อัตราเพิ่มความต้องการการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	29
- ความสามารถสนองความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	29
- มวลรวมผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ	30
- ผลิตภัณฑ์การเกษตร	30
- ผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร	30
- ปริมาณของผลิตภัณฑ์การเกษตร	33
- พืช	33
- สัตว์	36
สรุป	39

บทที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1	แผนที่โคข่งเซปของจังหวัดนครพนม	20
แผนภาพที่ 2	แผนที่แสดงแหล่งเพาะปลูกเศรษฐกิจของจังหวัดนครพนม	21
แผนภาพที่ 3	จำนวนประชากรของจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524	27
แผนภาพที่ 4	มวบรวมผลิตภัณฑ์การเกษตรกับมวบรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร	32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ความหนาแน่นของประชา จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524	41
ตารางที่ 2	การกระจายของประชากร จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524	42
ตารางที่ 3	การเติบโตของประชากร จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524	43
ตารางที่ 3.1	อัตราการเกิดการตายของประชากรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2520 - 2524	44
ตารางที่ 4	การย้ายถิ่นของประชากร จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524	45
ตารางที่ 5	ครัวเรือนส่วนบุคคล จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2503, 2513, 2523, 2524	46
ตารางที่ 6	โครงสร้างของประชากรในภาคการเกษตรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2521	47
ตารางที่ 7	จำนวนครัวเรือนเกษตรจากการสำรวจ จังหวัดนครพนม ปีเพาะปลูก 2518/19- 2523/24	48
ตารางที่ 8	อัตราส่วนระหว่างครัวเรือนเกษตรกับที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดนครพนม ปีเพาะปลูก 2518/19 - 2523/24	49
ตารางที่ 9	อัตราการเพิ่มของเนื้อที่อื้อครองเพื่อการเกษตร จังหวัดนครพนม ปีเพาะปลูก 2518/19 - 2523/24	50
ตารางที่ 10	ความเหมาะสมของที่ดินตามขั้นสมรรถนะในการเกษตรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2520	51
ตารางที่ 11	มวลรวมผลิตภัณฑ์ที่สำคัญในราคาตลาดจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2518 - 2524	52
ตารางที่ 11.1	มวลรวมผลิตภัณฑ์ประจำชาติ พ.ศ. 2520 - 2524	53
ตารางที่ 11.2	อัตราส่วนระหว่างมวลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตรกับมวลรวมผลิตภัณฑ์นอก - การเกษตร พ.ศ. 2519 - 2524	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
/ตารางที่ 12..
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12	ร้อยละและอัตราเพิ่มของมวลรวมผลิตภัณฑ์ที่สำคัญในราคาตลาด จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524	55
ตารางที่ 13	ปริมาณผลผลิตพืชอาหารที่สำคัญ จังหวัดนครพนม - ปีเพาะปลูก 2517/18 - 2523/24	56
ตารางที่ 13.1	เปรียบเทียบผลตอบแทนในการปลูกปอแก้วและมันสำปะหลัง - ปีเพาะปลูก 2519/20	57
ตารางที่ 14	ปริมาณผลผลิตที่ใช้น้ำมันและพืชเส้นใยที่สำคัญ จังหวัดนครพนม - ปีเพาะปลูก 2517/18 - 2523/24	58
ตารางที่ 15	ปริมาณผลผลิตพืชอื่น ๆ จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2519 - 2524	59
ตารางที่ 16	ปริมาณปศุสัตว์จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2516 - 2524	60
ตารางที่ 17	ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524	61
ตารางที่ 18	ปริมาณไม้ชนิดต่าง ๆ และผลออกฤทธิ์ที่ได้จากป่าจังหวัดนครพนม - พ.ศ. 2516 - 2524	62

เนื่องจากที่ดินเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งนำมาเพื่อปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชากรอันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตสินค้าสำหรับส่งออกไปต่างประเทศอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า ที่ดินเป็นแหล่งกำเนิดแห่งความมั่นคงของชาติ

และเป็นรากฐานทางสวัสดิภาพ ทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากร นอกจากนั้นที่ดินยังมีปริมาณจำกัดแต่ความต้องการที่ดินมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ดินสำหรับใช้ในการเกษตร เพราะจะต้องมีจำนวนและความอุดมสมบูรณ์ ๆ เพียงพอที่จะใช้ผลิตอาหารและสิ่งอื่นให้มีมากพอแก่การประกันได้ว่าจะเพียงพอแก่การเพิ่มขึ้นของประชากร

หลักการใช้ที่ดินที่ถูกต้องโดยทั่วไปนั้น ประการแรกได้แก่ การใช้ที่ดินอย่างประหยัดเท่าที่จำเป็นในอันที่จะสนองความต้องการของประชากรตามความเหมาะสม ประการที่สองได้แก่การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยพื้นที่สูงสุดและประชากรสูงสุด และประชากรสุดท้ายสามารถรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินไว้ตลอดไปในระยะเวลาอันยาวนาน มาตรการที่จะให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าวก็คือ จะต้องมีการวางแผนใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้วยเหตุนี้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตร จึงเป็นส่วนหนึ่งสำหรับนำมาประกอบการพิจารณา กำหนดแนวทางในการวางแผนใช้ที่ดิน หรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่เกี่ยวข้องสมควรแก่กรณี

- วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประชากร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตร
3. เพื่อศึกษามวลรวมผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ
4. เพื่อศึกษาปริมาณของผลิตภัณฑ์การเกษตร
5. เพื่อเป็นแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

- ท้องที่ดำเนินงาน

ดำเนินงานการศึกษาในจังหวัดนครพนม

- ระยะเวลาดำเนินงาน

ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูลเขียนรายงานระหว่างเดือนพฤษภาคม 2525 - พฤศจิกายน 2525

/วิธีดำเนินงาน..

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิธีดำเนินงาน

- การรวบรวมข้อมูล

บันทึก (record) ข้อมูลโดยการค้นคว้าจากเอกสาร (document) ต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการ - ประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานจังหวัดนครพนม สำนักงานเกษตรจังหวัด - นครพนม สำนักงานป่าไม้จังหวัดนครพนม สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม สำนักงานประมงจังหวัด - นครพนม และศูนย์พัฒนาที่ดินจังหวัดนครพนม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม เป็นต้น

- สังเกตพิจารณา (observation) ซึ่งเกี่ยวข้องกับจากจังหวัดนครพนมในทุกกรณีเท่าที่อาจจะทำ
- การวิเคราะห์ ดำเนินการวิเคราะห์โดยการจัดทำในรูปแบบเชิงพรรณนา (descriptive analysis)
- ผู้ดำเนินการ

นายพรพิธ กววรรณสุ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

- อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ เพ็ญพร เจนการกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดนครพนม

ก. สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดนครพนมในปัจจุบัน

1. สภาพทางภูมิศาสตร์

1.1 ที่ตั้ง

จังหวัดนครพนมตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีลักษณะเป็นแนว
ยาวเลียบ ตามฝั่งขวาของแม่น้ำโขง ประมาณ 253 กิโลเมตร อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 6 - 17 องศาเหนือ
และระหว่างเส้นแวงที่ 104 - 105 องศาตะวันออกมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 735
กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้.-

ทิศเหนือ จดอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย

ทิศใต้ จดอำเภอขามุนาม จังหวัดอุบลราชธานีและอำเภอเลิงนกทา จ.ยโสธร

ทิศตะวันออก จดแขวงคำม่วนและแขวงสุวรรณเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน-
ลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน

ทิศตะวันตก จดอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอกุสุมาลย์และอำเภออากาศอำนวย จ.สกลนคร

1.2 ขนาดพื้นที่¹

จังหวัดนครพนมมีเนื้อที่ 9,749,439 ตารางกิโลเมตร (หรือประมาณ 6,093,340 ไร่)

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนครพนมมีลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นป่าเขา ที่เนินสูงและที่ราบ ความสูงของพื้นที่
โดยเฉลี่ยแล้ว สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 140 เมตร ลักษณะภูมิประเทศพอจะแบ่งออกได้เป็น 3 เขต
ดังนี้ คือ.-

- เขตตอนเหนือ เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนมากเป็นทุ่งกว้าง มีป่าไม้สลัดพื้นที่บางส่วนมีน้ำท่วม
จึงเหมาะแก่การทำนา ในปีใดตาฝนตกชุกมักเกิดน้ำท่วมและทางเหนือสุดของจังหวัดในเขตอำเภอ
บ้านแพงมีเพือกเขาสูงชันทอดผานและลงเข้าไปในเขตอำเภอเซกา จังหวัดหนองคายในเขตนี้ป่ามี
แม่น้ำสำคัญไหลผานคือแม่น้ำอูน และแม่น้ำสงคราม สำหรับอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตนี้ ก็มีอำเภอบ้านแพง,
อำเภอศรีสงคราม, อำเภอท่าอุเทนและอำเภอนาหว้า อาชีพหลักในเขตนี้ก็คือการปลูกข้าวและยาสูบ
โดยเฉพาะอำเภอบ้านแพง ยาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ รองจากข้าวและประชาชนในเขตนี้ ยังมีอาชีพ
ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การประมงน้ำจืด โดยเฉพาะที่อำเภอศรีสงครามและอำเภอท่าอุเทนอาชีพนี้ ทำ
รายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก เพราะประชาชนทั้งสองอำเภอ ทำการประมงน้ำจืดจากแม่น้ำสงคราม
ซึ่งถือว่าเป็นเส้นชีวิตของพื้นที่ตอนนี้

¹ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย; บันทึกนักปกครอง 2525

ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เขตตอนกลาง บริเวณใกล้แม่น้ำโขง เป็นที่ราบทุ่งนามีน้ำท่วมถึง ส่วนทิศตะวันตก ซึ่งอยู่ห่างจากแม่น้ำโขงออกไปเป็นป่าไม้เต็งรัง พื้นดินส่วนมากเป็นหินลูกรัง บางส่วนมีลักษณะเป็นเนินและที่ต่ำสลับกัน มีแม่น้ำก่ำไหลผ่าน พื้นที่บริเวณนี้เหมาะแก่การทำนา ปลูกพืชไร่และยาสูบ ตลอดจนการประมงน้ำจืดในแม่น้ำโขง โดยเฉพาะอำเภอที่อยู่ติดกับแม่น้ำโขง ยาสูบเป็นพืชที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรในเขตนี้ และมีการปลูกมากในเขตอำเภอธาตุพนม สำหรับอำเภอที่อยู่ในเขตตอนกลางนี้ก็มีอำเภอเมืองนครพนม อำเภอเรณูนคร, อำเภอธาตุพนม, อำเภอนาแก และอำเภอปลาปาก

- เขตตอนใต้ ทางด้านเหนือและตะวันออกของอำเภอลำเซื่อ รวมไปถึงตอนเหนือของอ.มุกดาหาร มีลักษณะเป็นที่ราบ มีแม่น้ำและลำน้ำไหลผ่านหลายสาย จึงเป็นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ส่วนด้านใต้และด้านตะวันตกของอำเภอลำเซื่อ ตอนใต้ของอ.มุกดาหาร และเขตอ.คอนคาบ ทั้งหมดมีพื้นที่เป็นป่า และมีภูเขาเป็นแนวยาวเป็นที่สลับซับซ้อน มีที่ราบระหว่างภูเขาสั้นยอด ใช้ทำการเพาะปลูกได้บ้าง อ.ที่อยู่ในเขตตอนใต้ก็มีอำเภอมุกดาหาร อ.ลำเซื่อ อ.คอนคาบและอ.นิคมคำสร้อย

- ลักษณะและชนิดของป่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นป่าแดงและป่าโคกเหนือ ป่าแพะ ซึ่งมีลักษณะเป็นป่าไม้เบญจพรรณ ได้แก่ หองที่ในเขตอ.นาแก อ.มุกดาหาร อ.ลำเซื่อ อ.นิคมคำสร้อยและอ.คอนคาบ ส่วนป่าดิบมีอยู่ไม่มากนัก ได้แก่หองที่ในเขตอ.ศรีสงคราม ป่าไม้ทั้งหมดมีเนื้อที่ประมาณ 4,091.127 ตารางกิโลเมตร (หรือประมาณ 2,556,954 ไร่)

จังหวัดนครพนมมีแม่น้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงพื้นที่ของจังหวัด ซึ่งถือเป็นเส้นชีวิตของจังหวัด รวม 5 สายคือ.-

- แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำใหญ่มีความลึกและยาวมาก เป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างไทยกับลาว โดยถือร่องน้ำลึกเป็นแนวเขต แม่น้ำที่เป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการเมืองเป็นอันมาก

- ลำน้ำสงคราม ต้นน้ำเกิดในท้องที่อำเภอหนองหาน จ.อุดรธานี ไหลผ่านท้องที่อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร ผ่านอำเภอศรีสงคราม ไหลลงไปสู่แม่น้ำโขง ที่ตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน

- ลำน้ำยาม ต้นน้ำเกิดในท้องที่จังหวัดสกลนคร ไหลผ่านท้องที่อำเภอศรีสงคราม มาบรรจบลำน้ำสงคราม ที่บ้านปากขาม ต.สามตง อ.ศรีสงคราม

- ลำน้ำก่ำ ต้นน้ำเกิดในท้องที่จังหวัดสกลนคร ไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่ตำบลน้ำก่ำ อ.ธาตุพนม

- ลำน้ำอุนต้นน้ำเกิดในท้องที่จังหวัดสกลนคร เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างอ.ท่าอุเทนกับอ.ศรีสงคราม

นอกจากนี้ ทั้งด้านเหนือและด้านใต้ของจังหวัดนครพนม ยังมีลำห้วยต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ห้วยลังกา ห้วยหวาย ห้วยบ่อ ห้วยบังกอ ห้วยหนองเช่า ห้วยบางฮวก ห้วยแคน ห้วยกะเบา ห้วยชะโนด ห้วยบางทราย ห้วยมุก ห้วยบังอี่

/ลักษณะดินฟ้าอากาศ...

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะดินฟ้าอากาศ จังหวัดนครพนมแบ่งออกเป็น 3 ฤดู

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน จะมีอากาศร้อนอบอ้าวมาก อุณหภูมิระหว่าง 30 - 33 องศาเซลเซียส
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน ในบางส่วนของจังหวัดนครพนม จะมีฝนตกชุกมาก โดยเฉพาะอำเภอที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง จะประสบอุทกภัย ได้รับความเสียหายเป็นประจำทุกปี เช่น อ.บ้านแพง อ.ศรีสงคราม อ.ท่าอุเทน เป็นต้น ปริมาณน้ำฝนตกเฉลี่ย 2,163.3 มิลลิเมตรต่อปี
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม ในฤดูนี้ โดยทั่วไปอากาศจะหนาวเย็นจัด อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 8 - 15 องศาเซลเซียส

2. การปกครอง

จังหวัดนครพนมแบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 128 ตำบล 1,239 หมู่บ้าน เทศบาล 1 แห่ง สุขาภิบาล 11 แห่ง

จำนวนประชากรทั้งสิ้น (สถิติ พ.ศ. 2524)	766,433 คน
ชาย	379,728 คน
หญิง	386,705 คน

2.1 อำเภอ

อำเภอเมืองนครพนม	มี 13 ตำบล	115 หมู่บ้าน
อำเภอท่าอุเทน	มี 12 ตำบล	135 หมู่บ้าน
อำเภอศรีสงคราม	มี 9 ตำบล	57 หมู่บ้าน
อำเภอบ้านแพง	มี 7 ตำบล	75 หมู่บ้าน
อำเภอปลาปาก	มี 8 ตำบล	70 หมู่บ้าน
อำเภอเรณูนคร	มี 5 ตำบล	65 หมู่บ้าน
อำเภอนาแก	มี 14 ตำบล	143 หมู่บ้าน
อำเภอธาตุพนม	มี 9 ตำบล	102 หมู่บ้าน
อำเภอมุกดาหาร	มี 13 ตำบล	137 หมู่บ้าน
อำเภอกำชะอี	มี 13 ตำบล	100 หมู่บ้าน
อำเภอดอนตาล	มี 7 ตำบล	50 หมู่บ้าน
อำเภอนิคมน้ำอ้อย	มี 6 ตำบล	68 หมู่บ้าน
อำเภอนาหว้า	มี 5 ตำบล	47 หมู่บ้าน
กิ่งอำเภอดงหลวง	มี 4 ตำบล	46 หมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ใด ๆ / กิ่งอำเภอนาหว้าใหญ่...

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิ่งอำเภอห้วยน้ำใหญ่ มี 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย; บันทึกนักปกครอง 2525

2.2 เทศบาล

เทศบาลเมืองนครพนม

2.3 สุขาภิบาล

สุขาภิบาลท่าอุเทน	อำเภอท่าอุเทน
สุขาภิบาลศรีสงคราม	อำเภอศรีสงคราม
สุขาภิบาลบ้านแพง	อำเภอบ้านแพง
สุขาภิบาลเรณูนคร	อำเภอเรณูนคร
สุขาภิบาลนาแก	อำเภอนาแก
สุขาภิบาลธาตุพนม	อำเภอธาตุพนม
สุขาภิบาลมุกดาหาร	อำเภอมุกดาหาร
สุขาภิบาลคำชะอี	อำเภอคำชะอี
สุขาภิบาลคอนคา	อำเภอคอนคา
สุขาภิบาลนิคมคำสร้อย	อำเภอนิคมคำสร้อย
สุขาภิบาลนาหว้า	อำเภอนาหว้า

3. สภาพทางเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครพนม โดยส่วนใหม่ขึ้นอยู่กับอาชีพและผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทำนา การทำไร่ ยาสสูบ การปลูกผักผลไม้ ทั่วไป ๆ ตลอดจนการค้าขาย การอุตสาหกรรม และการไปทำงาน ณ ต่างประเทศ โดยทั่วไปชาวจังหวัดนครพนม มีอาชีพทำนาสูงสุด ร้อยละ ๘6.67

ค้าขายร้อยละ 1.96 กรรมกรร้อยละ 1.88 ทำไร่ ทำสวน ร้อยละ 7.92 รับราชการร้อยละ 1.47
อำเภอที่ประกอบอาชีพ ทำนา มากที่สุด คือ กิ่ง อ.ดงหลวง ร้อยละ 99.00 อ.คำชะอี ร้อยละ 97.26 อำเภอที่มีการทำนายน้อยที่สุดคือ อ.บ้านแพง ร้อยละ 64.92 อ.นิคมคำสร้อยร้อยละ 65.1
อำเภอที่ประกอบอาชีพ ค้าขาย มากที่สุด คือ อ.เมืองฯ ร้อยละ 9.29 อ.ธาตุพนม ร้อยละ 4.010 อ.ที่ทำการค้าขายน้อยที่สุด คืออำเภอนาหว้า ร้อยละ 0.09 อำเภอคำชะอีร้อยละ 0.41
อำเภอที่มีกรรมกร มากที่สุด คือ อ.บ้านแพง ร้อยละ 6.91 อ.เมืองฯ 4.90 อำเภอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า /มุกดาหาร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุกดาหาร ร้อยละ 3.97 อำเภอที่ไม่มีกิจกรรมเลย คือ อ.ปลาปาก , กิ่งอำเภอดงหลวง

๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ; รายงานผลการวิจัย โครงการวิจัย และวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครพนม.

อำเภอที่มีการ ทำไร่ ทำสวน มากที่สุด คืออำเภอนิคมน้ำอ้อย ร้อยละ 30.47 อำเภอบ้าน-
แพงร้อยละ 23.48 อำเภอศรีสงคราม ร้อยละ 11.06 กิ่งอำเภอหว้านใหญ่ ร้อยละ 10.31 อำเภอที่
มีการทำไร่ ทำสวนน้อยที่สุด คือกิ่งอำเภอดงหลวง ร้อยละ 0.50 อำเภอปลาปากร้อยละ 1.042

อำเภอที่มีอาชีพ รับราชการ มากที่สุด คือ อ.ศรีสงคราม ร้อยละ 6,46 อำเภอท่าอุเทน
ร้อยละ 3.06 อำเภอเมืองร้อยละ 3.30 อำเภอที่รับราชการน้อยที่สุด คืออำเภออู่ทองร้อยละ
0.16 อำเภอนิคมน้ำอ้อย ร้อยละ 0.02 อำเภอธาตุพนม ร้อยละ 0.41 กิ่งอำเภอดงหลวง ร้อยละ
0.50 และอำเภอคำชะอี ร้อยละ 0.37

* สถิติจำนวนเนื้อที่ที่ถือครอบจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ของจังหวัดนครพนม มีดังนี้.-

- เนื้อที่ถือครองทั้งสิ้น	2,684,073	ไร่
- เนื้อที่ทำนา	1,273,945	ไร่
- เนื้อที่ปลูกพืชไร่	383,940	ไร่
- เนื้อที่ปลูกพืชผัก	24,920	ไร่
- เนื้อที่ปลูกไม้ผลยืนต้น	100,816	ไร่

3.1 การเกษตรกรรม

ประชากรประมาณ 86.67 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด ประกอบอาชีพทางการ
เกษตรกรรม ชาวนาส่วนมากปลูกข้าวเหนียวเป็นส่วนมาก คือ ปลูกถึง 90% ส่วนข้าวเจ้าปลูกเพียง
10% เพราะประชากรส่วนใหญ่นิยมบริโภคข้าวเหนียว นอกจากอาชีพทำนาและยังมีพืชเศรษฐกิจที่ทำราย
ได้คือรองจากข้าวก็คือ ทำไร่ยาสูบ ซึ่งปลูกมากในเขตอำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อ.ธาตุพนม
อ.มุกดาหารและอ.เมืองนครพนม ส่วนมากเป็นยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียและพันธุ์พื้นเมือง นอกจากนี้ ยังมี
พืชไร่ เช่น ปอ อ้อย ข้าวโพด และมันสำปะหลัง รวมทั้งการปลูกผลไม้ต่าง ๆ เช่น ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง
กล้วย ขนุน มะปราง มะพร้าวและมะขาม ซึ่งมีรสหวานสนิท รู้จักกันแพร่หลายปลูกมากในเขตอำเภอธาตุ
อ.มุกดาหาร และกิ่งอำเภอหว้านใหญ่ และยังมีพืชผักสวนครัวตลอดจนพืชล้มลุกต่าง ๆ ตามริมฝั่งแม่น้ำโขง
ซึ่งในฤดูหนาวน้ำในแม่น้ำโขงแห้งลงที่ฝั่งตลิ่งจึงเหมาะแก่การปลูกพืชผักดังกล่าว พืชผักส่วนมาก เช่น
ผักกาด ผักคะน้า ผักชี พริก มะเขือเทศ กระหล่ำปลี เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น /เหล่านี้นอกจาก...

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหล่านี้ นอกจากจะทำรายได้ให้แก่ประชากรในท้องถิ่นแล้วยังใช้บริโภคได้อย่างเพียงพอ

3.2 การประมง

จังหวัดนครพนมมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน โดยเฉพาะแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำนานาชาติขนาดใหญ่ ไหลเลียบชายแดนด้านตะวันออกของจังหวัดนครพนม ตั้งแต่อำเภอเหนือสุดคือ อ.บ้านแพง

* จากการประมาณการสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม

อำเภอใดที่สุดคือ อ.คอนสาร เป็นระยะทางยาวประมาณ 253 กิโลเมตร มีลำน้ำที่สำคัญ เช่น ลำน้ำสงคราม ลำน้ำยาม ลำน้ำก่ำและลำน้ำอูน เหมาะแก่การประมงน้ำจืด เป็นอย่างยิ่ง อาชีพประมงทำรายได้ให้แก่ประชากรในเขตอำเภอต่าง ๆ ที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงเป็นอย่างดี โดยเฉพาะที่อำเภอศรีสงครามและอำเภอท่าอุเทน สามารถทำการประมงตามลำน้ำสงคราม ซึ่งไหลลงแม่น้ำสายย่อยที่มีปลาชุกชุมมาก ปลาจากแม่น้ำโขงเข้าไปหากินตามลำน้ำสงครามและที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดี คือปลาบึกซึ่งเป็นปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในโลก บางตัวหนักถึงสามร้อยกว่ากิโลกรัม ปลาที่มีชื่ออีกชนิดหนึ่งคือปลาเนื้ออ่อนซึ่งเมื่อลนควันไฟทำให้แห้งแล้งจะนำมาประกอบอาหารได้หลายประเภท ปลาเนื้ออ่อนนี้ จับได้มากในอำเภอศรีสงครามและท่าอุเทน อาชีพประมงน้ำจืดเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ทำรายได้เป็นอย่างดีให้กับประชากรในท้องถิ่น

3.3 การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว เช่นการทอเสื่อ ทอผ้าฝ้าย ผ้าไหม สาวไหมและจัดสาน อาชีพทอผ้าเป็นอาชีพที่ทำชื่อเสียงให้กับจังหวัดที่อำเภอเรณูนคร ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมที่โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เท่าที่ปรากฏในขณะนี้ (สถิติ พ.ศ. 2525) ได้แก่

- โรงเรือจักร 1 โรง
- โรงงานสุรา 1 โรง
- โรงงานทำมันสำปะหลังเม็ด 5 โรง
- โรงงานทำน้ำแข็ง 4 โรง
- โรงงานทำน้ำตาล 1 โรง
- โรงสีข้าวขนาดกลาง 38 โรง
- โรงสีข้าวขนาดเล็ก 1,494 โรง
- โรงงานทำมันสำปะหลังเส้น 49 โรง
- โรงงานอัดปอ 4 โรง
- โรงทำน้ำดื่ม 2 โรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
/ โรงงานทำเครื่องเรือน..

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โรงงานทำเครื่องเรือน 16 โรง
- โรงงานทำอิฐ 19 โรง
- โรงงานตุ๊กกรวด หวาย 10 โรง
- โรงงานไม้กรวดหิน 2 โรง
- โรงงานอื่น ๆ 112 โรง

3.4 การพาณิชย์กรรม

สินค้าที่สำคัญของจังหวัดนครพนมมีข้าว ใบยาสูบ น้ำตาล ปอ มันสำปะหลัง ผ้าไหม ผ้าซิด ผ้าทอพื้นเมืองและผลไม้ เช่น มะม่วง ลำไย ลิ้นจี่ และมะขามหวาน สินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่จะใช้บริโภคภายในจังหวัดและจะส่งไปจำหน่ายในจังหวัดอื่นเป็นส่วนน้อย จังหวัดนครพนมมีการติดต่อซื้อขายสินค้ากับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ท่าด่านอำเภอมุกดาหาร ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับเมืองสุวรรณเขต ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

อาชีพค้าขายส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของคนต่างด้าวที่เป็นคนจีนและญวนอพยพ

3.5 การธนาคาร

มีสาขาของธนาคารพาณิชย์ อยู่ในอำเภอต่าง ๆ รวม 14 ธนาคาร (สถิติ พ.ศ. 2525) คืออำเภอเมืองนครพนม มี 7 ธนาคาร ได้แก่

- ธนาคารออมสิน
- ธนาคารกรุงไทยจำกัด
- ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยกรรม จำกัด
- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ธนาคารทหารไทย จำกัด

อำเภอมุกดาหาร มี 3 ธนาคาร ได้แก่

- ธนาคารออมสิน
- ธนาคารกรุงเทพฯพาณิชยกรรม จำกัด
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

อำเภอท่าอุเทน มี 1 ธนาคาร ได้แก่

- ธนาคารออมสิน

อำเภอบ้านแพง มี 1 ธนาคาร ได้แก่

- ธนาคารออมสิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประ/อำเภออื่นๆ.

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำเภอนาแก มี 1 ธนาคาร ได้แก่

- ธนาคารออมสิน

อำเภอธาตุพนม มี 1 ธนาคาร ได้แก่

- ธนาคารออมสิน

3.6 การสหกรณ์

มีสหกรณ์ (สถิติ พ.ศ. 2525) รวมทั้งสิ้นจำนวน 28 แห่ง แยกเป็นประเภทต่าง ๆ

ได้ดังนี้.-

สหกรณ์นิคม 2 แห่ง ได้แก่

- สหกรณ์นิคมคอนคาถ จำกัด
- สหกรณ์นิคมมุกดาหาร จำกัด

ซึ่งสหกรณ์ทั้งสองขึ้นตรงต่อส่วนกลาง คือกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์ 3 แห่ง ได้แก่

- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครพนม จำกัด
- สหกรณ์ออมทรัพย์องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำกัด

สหกรณ์ร้านค้า 1 แห่ง ได้แก่

- สหกรณ์นครพนม จำกัด

สหกรณ์บริการ 2 แห่ง ได้แก่

- สหกรณ์ธุรกิจเศรษฐกิจเร่งรัดพัฒนาชนบท อำเภอธาตุพนม จำกัด
- สหกรณ์เดินรถนครพนม จำกัด

สหกรณ์การเกษตร 20 แห่ง ได้แก่

- สหกรณ์การเกษตรเมืองนครพนม จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรศรีสงคราม จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรท่าอุเทน จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรบ้านแพง จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรปลาปาก จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรเรณูนคร จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรนาแก จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรธาตุพนม จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรมุกดาหาร จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้/สหกรณ์การเกษตรคำชะอี..

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สหกรณ์การเกษตรคำชะอี จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรคอนตาล จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรนิคมคำสร้อย จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรนาหว้า จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรกิ่งอำเภอคงหลวง จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรกิ่งอำเภอยางใหญ่ จำกัด
- สหกรณ์ท่าซุงโพนงามไม้ จำกัด
- สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรนครพนม จำกัด
- สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินศรีสงคราม จำกัด
- สหกรณ์พัฒนาชนบทโคกหินแฮ่ จำกัด
- ชุมนุสหกรณ์การเกษตรจังหวัดนครพนม จำกัด

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยเรียนคิดเป็นร้อยละ 44.88 ของประชากรทั้งหมด ในจังหวัดนครพนม การเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงประชากรวัยเรียนโดยส่วนรวมตั้งแต่ปี 2510- 2523 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรวัยเรียนเป็นร้อยละ 0.285 จังหวัดนครพนมได้จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีจำนวนโรงเรียนครูและนักเรียนดังต่อไปนี้.-

/สถิติ พ.ศ. 2524.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถิติ พ.ศ. 2524

โรงเรียนในสังกัด	จำนวน ร.ร.	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	หมายเหตุ
1. อาชีวศึกษา	2	129	2,440	จะเปิดใหม่ในเดือน พ.ค. 25 อีก 1 โรงเรียน
2. กรมสามัญศึกษา				
- ร.ร.มัธยมศึกษา	26	979	17,089	
3. การศึกษานอกโรงเรียน	1	9	192	
- ร.ร.ฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่	1	9	192	
- ร.ร.ผู้ใหญ่สายอาชีพ				
ก.ประเภทประจำที่	4	10	84	
ข.ประเภทเคลื่อนที่	3	6	107	
- ร.ร.ผู้ใหญ่สายสามัญ				
ก.ระดับ 2 - 5	27	27	260	
ข.แบบเปิดเสรีขั้นพื้นฐาน				
1. ประเภทชั้นเรียน	23	23	575	
2. ประเภทเดินสอน	5	5	125	
4. สำนักงานคณะกรรมการ - ศึกษาเอกชน				
- สายสามัญ	5	53	1,315	
- สายอาชีพ	1	3	30	
5. เทศบาล	3	99	2,050	
6. การประถมศึกษา	681	6,768	140,375	จะเปิดใหม่ในเมือง พ.ค. 25 อีก 1 โรงเรียน
รวม	783	8,358	166,790	

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม สํารวจเมื่อเดือนเมษายน 2525

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, รายงานผลการวิจัย โครงการวิจัย

และวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การสาธารณสุข

สภาพทั่วไป ประชากรใหญ่ของจังหวัดนครพนม ประมาณ 80% อาศัยอยู่ตามชนบทที่ห่างไกล ปัญหาทางสาธารณสุขที่ประชากรเหล่านี้ กำลังประสบอยู่ก็คือ การเจ็บป่วยต่าง ๆ เนื่องจากสภาพการสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมยังไม่ดีพอ โรคติดต่อต่าง ๆ ยังมีมาก ความยากจนมีอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะในชนบท การศึกษายังคงน้อย ทำให้ประชาชนต้องเจ็บป่วยด้วยโรคที่ควรจะป้องกันได้ จะเห็นได้ว่า ความยากจนทำให้ประชาชนบริโภคอาหารไม่เพียงพอ ประกอบกับประชาชนขาดความรู้ทางด้านโภชนาการ ทำให้บริโภคอาหารที่ขาดคุณภาพเป็นเหตุให้มีสุขภาพพลานามัยอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องการป้องกันโรค การอนามัยส่วนบุคคลและครอบครัวจำเป็นต้องมีการเผยแพร่สุขศึกษาแก่ประชาชน โดยการปรับปรุงและขยายสถานีอนามัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางสำนักงานแพทย์ใหญ่จังหวัดนครพนมได้ดำเนินการควบคุมโรคติดต่อโดยการฉีควัดขึ้น ปี.ซี.จี. แกตุป่วยเป็นวัณโรค กำจัดไว้ มาลาเรีย ควบคุมโรคเรื้อน ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และให้ภูมิคุ้มกันโรคติดต่อต่าง ๆ เช่น ไข้ทรพิษ อหิวาต์ ไขข้ออักเสบ และไอกรน เป็นต้น

ด้านสุขศึกษา ทางจังหวัดนครพนมได้จัดให้มีหน่วยสุขศึกษาเคลื่อนที่เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสุขศึกษานักประชาชนทั่วไป รวมทั้งการอนามัยโรงเรียน โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขออกทำการตรวจเยี่ยมโรงเรียนตรวจสอบสุขภาพนักเรียนและให้การรักษาพยาบาล

สถานบริการสาธารณสุข

1. โรงพยาบาลจังหวัด	ขนาด 350 เตียง	จำนวน 1 แห่ง
2. โรงพยาบาลจังหวัด /บาล	ขนาด 250 เตียง	จำนวน 1 แห่ง
3. โรงพยาบาลอำเภอ	ขนาด 60 เตียง	จำนวน 1 แห่ง
4. โรงพยาบาลอำเภอ	ขนาด 10 เตียง	จำนวน 5 แห่ง
5. สถานีอนามัย		จำนวน 116 แห่ง
6. สำนักงานตจุงครรม		จำนวน 32 แห่ง
7. หน่วยกามโรค		จำนวน 1 แห่ง
8. หน่วยชั้นสูตรโรค		จำนวน 2 แห่ง
9. หน่วยมาลาเรีย		จำนวน 1 หน่วย 7 ส่วน
10. หน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่		จำนวน 2 หน่วย
11. หน่วยแพทย์ปฏิบัติงาน		จำนวน 1 หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ /จำนวนเจ้าหน้าที่...
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนเจ้าหน้าที่(คน)	รวม	สจจ.	รพ.นพ.	รพ.มุกดาหาร
1. แพทย์	32	12	11	9
2. ทันตแพทย์	4	-	3	1
3. เภสัชกร	4	1	2	1
4. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	2	1	1	-
5. พยาบาล	88	18	50	20
6. เจ้าหน้าที่พยาบาล	182	36	80	66
7. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	15	8	3	4
8. เจ้าหน้าที่ธุรการ	18	11	5	2
9. เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3	2	-	1
10. เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	51	51	-	-
11. จนท. ผอ.ศูนย์บริการสาธารณสุข	165	165	-	-
12. จนท. สุขากิจบาล	76	76	-	-
13. จนท. อื่น ๆ	52	28	16	8
รวม	692	419	171	112
ลูกจ้างประจำ	312	67	195	150
พนักงานสุภาพชุมชน	6	6	-	-

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 การสาธารณสุขโลก

1. ไฟฟ้า มีหน่วยงานที่ผลิตไฟฟ้าให้บริการประชาชนในเขตอำเภอต่าง ๆ คือ.-

1.1 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้มีการผลิตกระแสไฟฟ้าจากกำลังน้ำเขื่อนน้ำพอง และได้แจกจ่ายให้อำเภอต่าง ๆ ได้ใช้ เช่น อ.ธาตุพนม อ.เมืองนครพนม อ.มุกดาหาร เป็นต้น

1.2 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในอำเภอที่ไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตยังไม่ถึงก็มีการตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขึ้นในอำเภอและในตำบลบางตำบล

อย่างไรก็ดี ยังมีตำบลอีกจำนวนมากที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้หรือมีเฉพาะเวลากลางคืน จึงควรมีการเพิ่มแรงผลิตไฟฟ้าให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ราษฎรโดยทั่วถึง

2. การประปา มีหน่วยงานที่ผลิตน้ำประปาให้แก่ประชาชนในเขตอำเภอและตำบลต่าง ๆ ดังนี้

2.1 กรมโยธาธิการ ได้จัดโรงงานผลิตน้ำประปาขึ้นในเขตอำเภอเมืองนครพนม อำเภอเรณูนคร เป็นต้น

2.2 สุขาภิบาลต่าง ๆ ได้มีการผลิตน้ำประปา สำหรับประชาชนโดยเฉพาะในเขตสุขาภิบาล

2.3 สำนักงานสาธารณสุข ได้มีการผลิตน้ำประปาแก่ประชาชนในตำบล หมู่บ้านต่างๆ เป็นจำนวนมาก การผลิตน้ำประปาของหน่วยงานนี้ ส่วนมากทำเป็นแบบการประปาบาดาล

2.4 สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท หน่วยงานนี้ก็ทำเช่นเดียวกับสำนักงานสาธารณสุข คือทำแบบการประปาบาดาล

แม้จะมีหน่วยงานหลายหน่วย ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องน้ำประปาแต่ก็ยังคงขาดแคลนอยู่มากโดยเฉพาะในอำเภอทุรกันดาร เช่นอำเภอคอนताल และตำบลหมู่บ้านอื่น ๆ ก็ยังไม่มีน้ำประปาใช้

3. น้ำบาดาล ในท้องที่ทุรกันดาร และยังไม่มีย่านประปาใช้ได้มีการเจาะน้ำบาดาลขึ้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานสาธารณสุข แต่ส่วนใหญ่เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ใช้มือโยก ซึ่งยังล่าสมัยและมีประสิทธิภาพต่ำ

4. การคมนาคม ในจังหวัดนครพนม การคมนาคมส่วนใหญ่เป็นการคมนาคมทางบก ซึ่งได้แก่

- โดยทางรถยนต์โดยสารประจำทางระหว่างจังหวัด
- โดยทางรถยนต์โดยสารประจำทางในเขตจังหวัด
- โดยทางรถยนต์รับจ้าง (แท็กซี่)

/โดยรถยนต์บรรทุก...

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โดยรถยนต์บรรทุก
- ส่วนการคมนาคมทางอากาศนั้นได้แก่ การเดินทางโดยเครื่องบิน ของบริษัทเดินอากาศไทย (ซึ่งในปัจจุบันได้งดเที่ยวที่จะบินไปยังนครพนมแล้ว)

การติดต่อสื่อสาร

- จดหมายและโทรเลข ติดต่อได้ทุกอำเภอและทุกจังหวัด
- โทรศัพท์ภายในจังหวัด ติดต่อได้เฉพาะอำเภอเมืองนครพนมและอำเภอมุกดาหาร ส่วนการติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ สามารถหมุนโทรศัพท์ติดต่อโดยตรง / ได้
- วิทยุภายในจังหวัด ติดต่อได้ทุกอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง
- วิทยุภายในเขตท้องที่อำเภอ มีใช้ติดต่อกันได้ทุกอำเภอ

ข. ภูมิรัฐศาสตร์ของจังหวัดนครพนม

1. ที่ตั้ง

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดชายแดนอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีอาณาเขตทิศเหนือจดอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ทิศใต้จดอำเภอขามุนาม จ.อุบลราชธานี และแขวงสุวรรณเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้น ทิศตะวันตกจดอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอคุณารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง อำเภอกุสุมาลย์และอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม มีลักษณะพื้นที่เป็นแนวยาวเลียบตามแนวแม่น้ำโขง ซึ่งมีความยาวประมาณ 253 กิโลเมตรอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 16 - 17 องศาเหนือและระหว่างเส้นแวงที่ 104 - 105 องศาตะวันออก มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 735 กิโลเมตร

โดยที่จังหวัดนครพนมมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าว จะเห็นความปลอดภัยของประเทศ ส่วนหนึ่ง - จึงขึ้นอยู่กับนโยบายต่าง ๆ ประเทศของไทย ที่มีต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยเฉพาะชายแดน ด้านอำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อ.เมืองนครพนม อ.ธาตุพนม กิ่งอำเภอหว้านใหญ่ อำเภอมุกดาหารและอ.คอนคาบ ซึ่งติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความยาวประมาณ 253 กิโลเมตร มีปัญหาที่ยากสลับซับซ้อนมานานจนถึงปัจจุบัน การที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2518 เป็นต้นมา มีผลกระทบกระเทือนต่อความปลอดภัยทางด้านชายแดนจังหวัดนครพนมเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการรุกล้ำอธิปไตยอันเนื่องมาจากการสู้รบภายในบ้านเมืองบีบคั้นทางการ เมืองการปกครองก่อให้เกิดการขาดแคลนอาหารและความยากลำบากในการดำรงชีพ ทำให้ประชาชนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจำนวนมาก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้/ไม่สามารถการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่สามารถหนได้ ได้พากันอพยพหลบหนีเข้ามายังประเทศไทย อย่างผิดกฎหมายทางพรมแดนด้านจังหวัด นครพนมที่อยู่ติดกับลำแม่น้ำโขง ปัญหาเช่นนี้เป็นเรื่องที่น่าห่วงใยและยึดเชื่อไม่จบสิ้น เป็นผลกระทบ ต่อความมั่นคงปลอดภัยของจังหวัดนครพนมและประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

นับตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมามีผู้อพยพหลบหนีเข้า มาสู่ประเทศไทยทางด้านจังหวัดนครพนม เป็นจำนวนมาก จังหวัดนครพนมมีสถานที่ควบคุมบุคคลต้องห้ามเข้าเมือง ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่นาโพธิ์ ตำบล บ้านตั้ง อำเภอเมือง จ.นครพนม ห่างจากจังหวัดประมาณ 22 กิโลเมตร สถานที่ควบคุมฯ แห่งนี้ ต่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2520 ใช้ควบคุมเฉพาะผู้อพยพหลบหนีที่เป็นประชาชนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เท่านั้น ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนผู้อพยพประมาณ 700 คนเศษ

2. พรมแดน

จังหวัดนครพนมมีปัญหาด้านพรมแดน เพราะมีแนวชายแดนติดต่อกับต่างประเทศถึง 253 กิโลเมตร เป็นการยากที่จะสอดส่องดูแลได้ทั่วถึงเพราะขาดกำลังคน และงบประมาณที่จะใช้เป็นจำนวนมาก จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาต่อความมั่นคงของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง การที่ผู้อพยพหลบหนีเข้า เมืองมีเข้ามาเรื่อย ๆ ย้ำเสียดินที่ลักลอบเข้ามา เพราะสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการปลูกดินและกัญชาเป็นจำนวนมาก และอาศัยเป็นประเทศไทยเป็นตลาด และส่งต่อไปยังประเทศอื่น ตลอดจนการลักลอบค้าของหนีภาษีและอาวุธสงคราม ซึ่งเกี่ยวกับลักลอบอาวุธสงครามนี้ เป็นอันตรายต่อ ความมั่นคงภายในประเทศ เพราะจังหวัดนครพนมเป็นเขตที่ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์คุกคาม จึงจำเป็นต้อง ปรึกษาทางป้องกันและแก้ไขโดยรีบด่วน ปัญหาสำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ เส้นแบ่งเขตพรมแดนไทย - สาธารณ- รัฐประชาธิปไตยประชาชน โดยถือแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งประเทศไทย เสียเปรียบมาตั้งแต่ฝรั่งเศส มีอาณาเขตอยู่ในแถบนี้ เพราะประเทศไทยก็อยู่ในลักษณะของรัฐกันชน (BUFFER STATE) ระหว่างอาณานิคมของสองมหาอำนาจในอดีตคือ จีนโศจีน ฝรั่งเศส (เวียดนาม เขมร และลาว) กับประเทศพม่า ซึ่งเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ในยุคนั้นซึ่งทำให้ต้องเสียเปรียบตลอดมาและสาธารณรัฐ - ประชาธิปไตยประชาชนลาว ก็ยึดถือสัญญาที่ทำไว้ในสมัยที่เป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส เป็นสำคัญ

3. สภาพพื้นที่

จังหวัดนครพนมมีลักษณะทอดยาวไปแนวแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นแม่น้ำนานาชาติ แบ่งพรมแดน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีต้นกำเนิดจากประเทศจีน แม่น้ำโขงเปรียบเสมือน เส้นโลหิตที่สูบฉีดไปหล่อเลี้ยงหัวใจประชาชน ตามริมฝั่งต้องอาศัยแม่น้ำโขง ทำกา เกษตรการประมง และในการคมนาคม

ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบสูง สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 140 เมตร ลักษณะพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการ 98046 ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ / เป็นที่ทราบ..

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นที่ราบสลับป่าและภูเขา โดยเฉพาะทางตอนใต้ในเขตอำเภอดอนตาล อ.มุกดาหาร อ.คำชะอีและ
อ.นาแก มีลักษณะเป็นที่ราบสูงสลับภูเขา ซึ่งบริเวณนี้เป็นเขตผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เพราะสภาพภูมิ
ประเทศเอื้ออำนวย ต่อการหลบหนีกการเข้าโจมตีฝ่ายรัฐบาลตลอดจนเป็นที่สะสมเสบียงอาวุธ ซึ่งกำลัง
ของผู้ก่อการร้าย ๆ เหล่านี้สามารถที่จะรับบริการสนับสนุนจากต่างประเทศได้ง่าย เพราะบริเวณนี้ติดอยู่
กับแม่น้ำโขง

ส่วนพื้นที่ตอนกลางและตอนเหนือของจังหวัดส่วนมากเป็นที่ราบ เหมาะแก่การเพาะปลูก
โดยเฉพาะข้าวและยาสูบ ถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของพื้นที่ในบริเวณนี้

4. ประชากร

จังหวัดนครพนมมีเนื้อที่ 9,749,439 ตารางกิโลเมตร (หรือประมาณ 6,093,340
ไร่) มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 766,433 คน เป็นชาย 379,728 คน และเป็นหญิง 386,705 คน

อัตราการเพิ่มของประชากรมีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ย(สถิติ พ.ศ. 2524) คิดเป็น
ร้อยละ 2.94 อัตราการตายของประชาชนมีการตายเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ .70

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ยร้อยละ 98.44 และ
ประกอบอาชีพทำนาสูงสุด คิดเป็นอัตราอัตราส่วนโดยเฉลี่ยร้อยละ 86.67

ปัญหาของประชากรที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและความเจริญไกลในแสนยานุภาพ
ความเข้มแข็ง ของจังหวัดนครพนมขึ้นอยู่กับคุณภาพ ถ้าประชากรมีการศึกษาดี เศรษฐกิจดี ความรับผิดชอบ
ต่อสังคมดี ก็จะส่งผลให้แสนยานุภาพของจังหวัดนครพนมตลอดจนประเทศมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
ทางด้านการศึกษาและป้องกันประเทศ แต่ประชากรจังหวัดนครพนมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร
ประกอบกับจำนวนประชากร ที่ไม่ร่ำรวยยังมีอีกมาก และมีรายได้น้อย ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงต้อง
เร่งปรับปรุงทางด้านการศึกษาให้ทั่วถึง ตลอดจนการปรับปรุงระบบการเพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพการหา
ตลาดและการประกันราคาพืชผล การเกษตร ให้ได้ผลเพื่อที่จะได้ผลผลิตที่สมบูรณ์ แต่อย่างไรก็ตามนอกจาก
ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีคุณลักษณะอื่น ๆ ที่พอจะคาดเดาได้ก็คือ ประชากรชาวจังหวัด -
นครพนมมีความเป็นเอกภาพทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ตลอดจนภูมิหลังประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่และ
ยาวนานร่วมกัน จึงทำให้ชาวนครพนมมีความรักและสามัคคีต่อกันเป็นอย่างยิ่ง จนไม่สามารถทำให้ศัตรูของ
แผ่นดินมาบ่อนทำลายได้

5. ทรัพยากร

ทรัพยากรของจังหวัดนครพนมมีหลายอย่างเช่น แร่ธาตุ(ซึ่งยังไม่ได้มีการสำรวจสมบูรณ์)
ทุ่งหญ้า ป่าไม้ และที่สำคัญได้แก่พื้นที่เพาะปลูก ซึ่งมีเพียงพอแก่การทำประโยชน์ และสามารถทำรายได้
มาสู่จังหวัดเป็นอย่างดี อย่างที่พืชที่สร้างรายได้ให้จังหวัดคือ ข้าว ยาสูบ ตลอดจนพืชไร่และพืชสวน นอก
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ
/นอกจากนี้.....
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ ยังมีสินค้าพื้นเมือง เช่น ผ้าไหม ผ้าซิด เครื่องจักสานและผ้าทอพื้นเมืองต่าง ๆ

6. การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมของจังหวัดนครพนมมีน้อยส่วนมากเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมภายในครอบครัว

ความสามารถในการประกอบการอุตสาหกรรม จะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น วัตถุดิบ ทุน คน งานฝีมือ ความรู้ทางเทคนิคเฉพาะเรื่อง และประสิทธิภาพในการผลิต จังหวัดนครพนมยังขาดแคลนสิ่งเหล่านี้ ดังนั้นความสามารถในการประกอบอุตสาหกรรมในจังหวัดนครพนม จึงจำเป็นต้องใช้เวลาอีกนานจนกว่าจะสามารถยกระดับให้เป็นจังหวัดที่ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้

สภาพภูมิรัฐศาสตร์ของจังหวัดนครพนม เป็นลักษณะที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันเป็นหน่วยกำลังทหารรับผิดชอบอยู่ในพื้นที่ เพื่อกำกับควบคุมและปฏิบัติการต่อสู้กับศัตรูของแผ่นดินอยู่ 3 หน่วย ซึ่งขึ้นตรงกองทัพบกที่ 2 คือ

พื้นที่ตอนบนในเขตอำเภอบ้านแพง อ.ศรีสงคราม อ.ท่าอุเทนและอ.นาหว้า มีศูนย์เฝ้าตรวจชายแดน 303 (ตผค.303) เป็นผู้ควบคุมทางยุทธการ

พื้นที่ตอนกลางในเขตอ.เมืองฯ อ.ปลาปาก อ.เรณูนคร อ.ธาตุพนม อ.นาแก อ.คำชะอี กิ่งอ.หว้านใหญ่และกิ่งอ.ดงหลวง มีหน่วยผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร 22 เป็นผู้ควบคุมทางยุทธการ

พื้นที่ตอนใต้ในเขตอ.มุกดาหาร อ.ดอนตาล และอ.นิคมคำสร้อย มีชุดคุ้มครอง(31 ชค) เป็นผู้ควบคุมทางยุทธการ

นอกจากนี้ยังมีหน่วยกำลังทหารราบ ร. 3 พัน 3 ส่วนแยกจังหวัดทหารบก จว.อด. (ค่ายพระยอดเมืองขวาง) หน่วยกำลังของตำรวจตระเวนชายแดน 2 กองร้อยคือ กองร้อยที่ 6 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนครพนม และกองร้อยที่ 7 ตั้งอยู่ที่อ.มุกดาหาร จ.นครพนม และกองร้อยอาสาสมัครรักษา - ดินแดน จังหวัดที่หนึ่งและที่สอง (ร้อย อส.จ.1 , ร้อย อส.จ.2) ตลอดจนกองกำลังกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอและหน่วยปฏิบัติตามภารกิจพิเศษของตำรวจอีกจำนวนหนึ่งเป็นกองกำลังของจังหวัด

สำหรับหน่วยกำลังที่รับผิดชอบตลอดตามแนวฝั่งของแม่น้ำโขงได้แก่ ตำรวจน้ำ และหน่วยปฏิบัติการตามลำน้ำโขง (นปช.) ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบตั้งแต่อ.เชียงคาน จ.เลย ไปจนถึงอ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี โดยมีศูนย์บัญชาการอยู่ที่จังหวัดนครพนม เพื่อรักษาความมั่นคงตลอดจนแนวแม่น้ำโขง และทำหน้าที่ในการติดตามหาข่าวตามแนวชายแดนอีกด้วย.

แผนที่แสดงแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

13328

จังหวัดนครพนม

จ.หนองคาย

ข้าว

มันสำปะหลัง

อ้อย

ปอ

ถั่วลิสง

ยาสูบ

อ.บ้านแพง

อ.ศรีสงคราม

อ.นาหว้า

อ.ท่าอุเทน

อ.เมืองนครพนม

จ.สกลนคร

อ.ปลาปาก

อ.เรณูนคร

อ.ธาตุพนม

อ.นาแก

กิ่งอ.ดงหลวง

กิ่งอ.หวานใหญ่

จ.กาฬสินธุ์

จ.ยโสธร

อ.คำชะอี

อ.มุกดาหาร

อ.นิคมคำสร้อย

อ.คอนคาต

จ.อุบลราชธานี

จังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับรายละเอียดผลการศึกษความสัมพันธ์ ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตร
จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2524

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากร

จำนวนประชากรในจังหวัดนครพนม ตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ของกองการทะเบียน การปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2524 มีจำนวนทั้งสิ้น 766,433 คน เป็น ชาย 379,728 คน หญิง 386,705 สำหรับอาชีพของประชากรนั้น ปรากฏว่าประชากรประมาณร้อยละ 86.67 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่การอุตสาหกรรมของจังหวัดเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน ได้แก่ การทอผ้าไหม การทอผ้าฝ้าย การสาวไหม การจักสานและทอเสื่อ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีโรงงานขนาดเล็ก สำหรับอาชีพค้าขาย ส่วนมากตกอยู่ในมือของคนต่างดาว เช่น ชาวจีน ชาวญวนอพยพ มีการส่งเสริมสินค้าออกไปจำหน่ายในจังหวัดใกล้เคียง เช่น พืชผัก และสิ่งทอที่ทำในครัวเรือน เป็นต้น

- ประชากรของจังหวัดนครพนม มีอยู่หลายเผ่าพันธุ์ ซึ่งมีภาษาพูดและสำเนียงพูดแตกต่างกัน แยกออกได้เป็น 7 เผ่า ดังนี้ ^{๓/}

1. เผ่าเมือง อยู่ในจังหวัดหรือตัวเมือง
2. เผ่าย้อ อยู่ในเขตอำเภอนาทอง อำเภอนาหว้า อำเภอศรีสงครามและอำเภอบ้านแพง
3. เผ่าภูไท อยู่ในเขตอำเภอรุณนคร บางส่วนของอำเภอนาแกและอำเภอดำชะอี
4. เผ่าโซ้ย อยู่ในเขตบางส่วนของอำเภอนาแก และอำเภอนาทอง
5. เผ่าแสก อยู่ในเขตอำเภอมือฉ่องดำ ตำบลอาจสามารถหรือเขตอำเภอนาหว้า คือ บ้านท่าเรือ บ้านแสกและบ้านซุ่ม
6. เผ่ากระเลิง อยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม
7. เผ่าไทลาว เป็นพวกอพยพจากจังหวัดอุบลราชธานี, ร้อยเอ็ด ยโสธร มีอยู่เกือบทุกอำเภอ

^{๓/} สำนักงานจังหวัดนครพนม

นอกจากชนเผ่าต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว จังหวัดนครพนมยังประกอบไปด้วยชาวจีน ชาวญวน ชาวจีนอพยพอีกประมาณ 10,000 กว่าคน ส่วนใหญ่ประกอบการค้าขายอยู่ในเมือง

- ความหนาแน่น ความหนาแน่นของประชากรโดยคิดเทียบจากพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ซึ่งมีพื้นที่ 9,842,494 ตารางกิโลเมตร ปรากฏว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2524 ความหนาแน่นของประชากรต่อตารางกิโลเมตร จนถึงพ.ศ. 2524 ความหนาแน่นของประชากรเพิ่มขึ้นประมาณ 77 ต่อตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2524 เท่ากับ 71 คน ต่อตารางกิโลเมตร (ตารางที่ 1) สำหรับพื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่อำเภอเมืองนครพนมและ อำเภอดำชะอี

- การกระจาย ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดนครพนมประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ดังนั้นจึงมีประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 96 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล จากการศึกษาข้อมูลของจังหวัด ปรากฏว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - 2522 ประชากรอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ พ.ศ. 2523-2524 กลับลดลง พ.ศ. 2515 - 2524 ประชากรอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลเฉลี่ยร้อยละ 96.13 ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เฉลี่ยร้อยละ 3.87 สำหรับ พ.ศ. 2524 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2524 - เดือนพฤศจิกายน 2524 มีประชากรอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล 4.38 ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีร้อยละ 95.62 (ตารางที่ 2)

- การเจริญเติบโต จากการศึกษาการเติบโตของประชากรในจังหวัดนครพนม ปรากฏว่า ประชากรจังหวัดในช่วง 10 ปี คือระหว่าง 2515 - 2524 มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือเมื่อปี พ.ศ. 2515 มีประชากร 623,913 คน เมื่อสิ้นปีเดือนพฤศจิกายน 2524 มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 766,433 คน ที่ต่ำที่สุด สำหรับอัตราการเติบโตของประชากรในช่วงเวลา 10 ปี มีทั้งอัตราการเพิ่มขึ้นและอัตราการลดลง สลับกันไป อัตราการเติบโตของประชากรเฉลี่ยตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2524 เท่ากับร้อยละ 2.1 ช่วง พ.ศ. 2515 - 2516 อัตราการเติบโตของประชากรสูงถึงร้อยละ 8.79 และอัตราการเติบโตของประชากร พ.ศ. 2516 - 2517 คือ เท่ากับร้อยละ 0.0 ในช่วง พ.ศ. 2523 - 2524 มีอัตราการเติบโต 0.97 (ตารางที่ 3) จากรายงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม ปรากฏว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 - 2524 อัตราการเกิดของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 2.94 เมื่อ พ.ศ. 2520 อัตราการเกิดของประชากรเป็นร้อยละ 3.29 และ พ.ศ. 2524 อัตราการเกิดลดลงเหลือร้อยละ 2.59 (ตารางที่ 3. ทั้งนี้เนื่องจากการวางแผนครอบครัว แต่อัตราการเกิดของจังหวัดก็ยังเป็นอัตราที่สูงอยู่ และในช่วง 5 ปี หลังนี้ มีการย้ายถิ่นออกมากกว่าย้ายถิ่นเข้า (ดูตารางที่ 4 ประกอบ) ดังนั้นอัตราการเติบโต ในที่สุด ของประชากรในช่วง 5 ปี หลังนี้ จึงเป็นผลเนื่องมาจากมีอัตราเกิดสูงนั่นเอง

- การย้ายถิ่น จากการศึกษาการย้ายถิ่นของประชากรในจังหวัดนครพนม ในช่วง 9 ปีที่ผ่านมา คือ ระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2524 ปรากฏว่ามีผู้ย้ายถิ่นออกจากเขตจังหวัดมากกว่า เข้ามาในจังหวัด และเมื่อ พ.ศ. 2517 มีจำนวนผู้ย้ายถิ่นออกมากที่สุดในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา คือ มีผู้ย้ายถิ่นออกถึง 39,047 คน มีผู้ย้ายถิ่นเข้า 17,546 คน ซึ่งเมื่อคิดเปรียบเทียบระหว่างจำนวนผู้ย้ายถิ่นออกกับจำนวนผู้ย้ายถิ่นเข้าแล้วปรากฏว่า มีจำนวนผู้ย้ายถิ่นออกมากกว่าผู้ย้ายถิ่นเข้าเป็นสุทธิ 21,501 คน เมื่อ พ.ศ. 2516 และ พ.ศ. 2519 มีจำนวนผู้ย้ายถิ่นเข้ามากกว่าผู้ย้ายถิ่นออก สำหรับ พ.ศ. 2519 มีจำนวนผู้ย้ายถิ่นเข้ามากที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา คือมีผู้ย้ายถิ่นเข้าถึง 19,622 คน ซึ่งเป็นปีที่ผู้ย้ายถิ่นเข้าสุทธิสูงสุด คือ มีผู้ย้ายถิ่นเข้ามากกว่า ผู้ย้ายถิ่นออกเป็นจำนวนสุทธิ 1,198 คน (ตารางที่ 4)

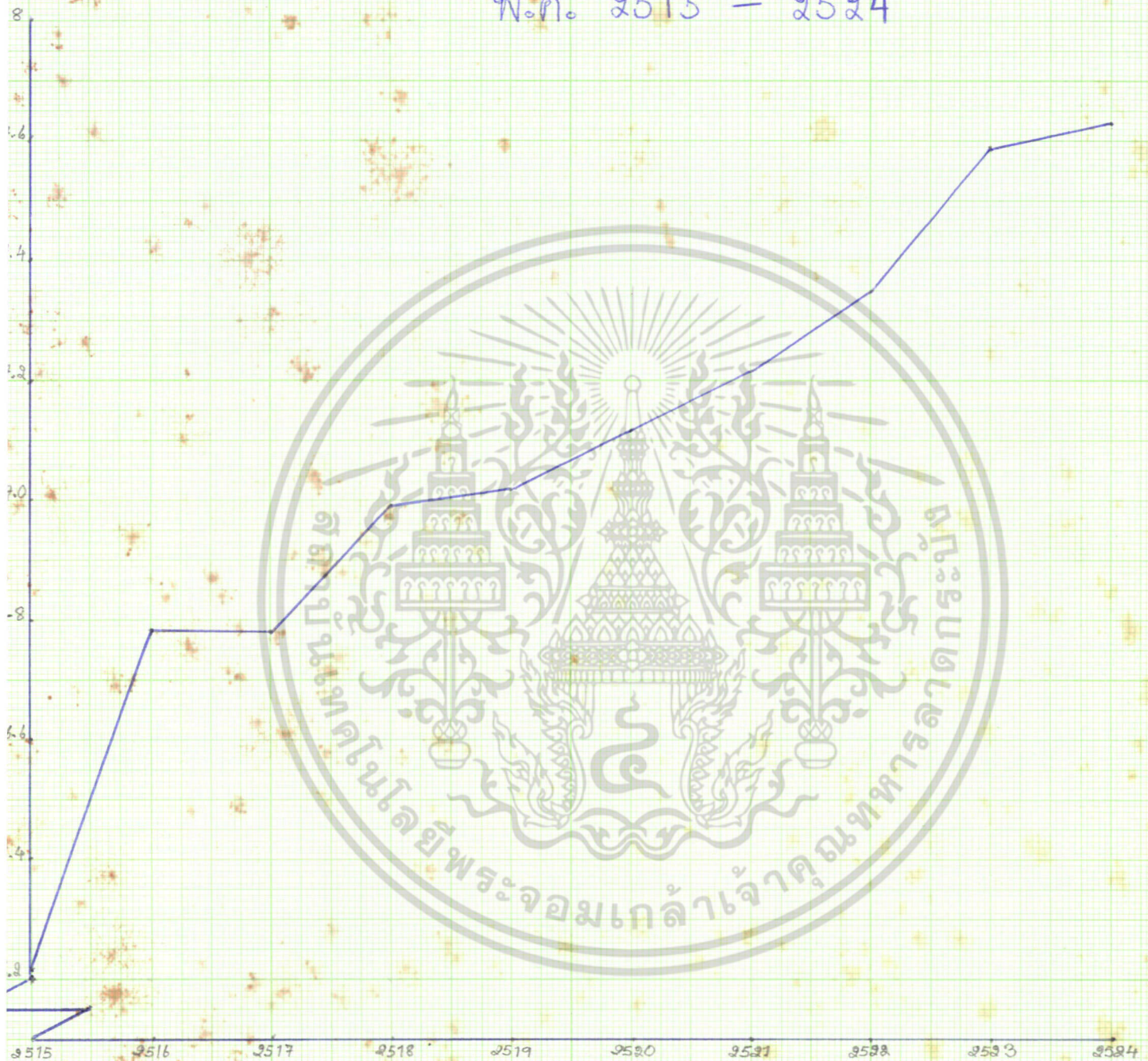
- จำนวนครัวเรือน จำนวนครัวเรือนในจังหวัดนครพนมเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับจำนวนประชากร กล่าวคือเมื่อ พ.ศ. 2503 มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมดประมาณ 71,440 ครอบครัวย เป็นครัวเรือนเกษตร 61,566 ครอบครัวยหรือประมาณร้อยละ 86.19 ของครัวเรือนทั้งจังหวัด และเป็นครัวเรือนอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม 9,874 ครอบครัวยหรือประมาณร้อยละ 13.82 ของของครัวเรือนทั้งหมดมีประชากรโดยเฉลี่ย 6 คนต่อครอบครัวยหรือประมาณร้อยละ 13.82 ของจังหวัดนครพนม จำนวนครัวเรือนได้เพิ่มขึ้นเป็น 92,606 ครอบครัวย ในจำนวนนี้ประกอบด้วยครัวเรือนเกษตร 72,692 ครอบครัวย หรือประมาณร้อยละ 78.50 ของครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนอื่น ๆ 19,914 ครอบครัวย หรือประมาณร้อยละ 21.50 ของครัวเรือนทั้งหมด มีประชากรโดยเฉลี่ย 6 คนต่อครอบครัวยและเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2523 จำนวนครัวเรือนได้เพิ่มเป็น 112,832 ครอบครัวย เป็นครัวเรือนเกษตร 92,060 ครอบครัวย หรือประมาณร้อยละ 81.59 ของครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนอื่น ๆ 20,772 ครอบครัวยหรือประมาณร้อยละ 18.41 ของครัวเรือนทั้งหมด มีประชากรโดยเฉลี่ย 6.7 คนต่อครอบครัวย หรือครอบครัวยละประมาณ 7 คน และเมื่อ พ.ศ. 2524 จำนวนครัวเรือนได้เพิ่มเป็น 114,360 ครอบครัวย เป็นครัวเรือนเกษตร 93,260 ครอบครัวยหรือประมาณ 81.54 ของครัวเรือนทั้งหมดและเป็นครัวเรือนอื่น ๆ 21,100 ครอบครัวยหรือประมาณ 18.46 ของครัวเรือนทั้งหมด มีประชากรโดยเฉลี่ย 6.7 คนต่อครอบครัวยหรือครอบครัวยละประมาณ 7 คน (ตารางที่ 5)

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ระหว่าง พ.ศ. 2503 - 2513 และ พ.ศ. 2513 - 2524 นั้น ประชากรโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนและจำนวนครัวเรือนทั้งหมด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสำหรับจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น ปรากฏว่า จำนวนครัวเรือนอื่น ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่มากกว่าครัวเรือนเกษตร กล่าวคือเมื่อ พ.ศ. 2503 มีครัวเรือนเกษตรร้อยละ 86.18 ของครอบครัวยเรือนทั้งหมดและครัวเรือนอื่น ๆ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 13.82 ของครัวเรือนทั้งหมด แต่เมื่อ พ.ศ. 2524 มีครัวเรือนเกษตรร้อยละ 81.54 ของครัวเรือนทั้งหมดและครัวเรือนอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.46 ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครัวเรือนซึ่งเคยประกอบอาชีพการเกษตรได้พากันหันไปประกอบอาชีพอื่น นอกการเกษตรกัน ซึ่งนี่เนื่องจากปัญหาความยากจนของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องละทิ้งอาชีพเดิม

- โครงสร้าง จากการศึกษาถึงโครงสร้างของประชากรจังหวัดนครพนม ปรากฏว่า ประชากรประมาณร้อยละ 85 ของประชากรทั้งจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรมแรงงานส่วนใหญ่จึงอยู่ที่ชนบทมากกว่าในเมือง ดังนั้นในเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างจึงขอกล่าวเฉพาะประชากรในภาคเกษตรเท่านั้น จากรายงานสำมะโนเกษตร พ.ศ. 2521 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปรากฏว่าจังหวัดนครพนมมีประชากรทั้งสิ้น 457,505 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้มีอายุต่ำกว่า 11 ปี จำนวน 125,717 คน หรือร้อยละ 27.48 ของประชากรเกษตร ผู้มีอายุตั้งแต่ 11 ปี ถึง 60 ปี จำนวน 309,829 คน หรือร้อยละ 67.68 ของประชากรเกษตรและผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 18,254 คน หรือร้อยละ 3.99 ของประชากรเกษตรใน (ตารางที่ 6) จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปี ถึง 60 ปีมีถึงร้อยละ 67.68 ของประชากรเกษตรทั้งหมด และประชากรในวัยดังกล่าวถือว่าสามารถทำงานได้แล้ว ซึ่งเมื่อได้ศึกษาต่อไปปรากฏว่าประชากรในวัยดังกล่าวส่วนใหญ่ ยังคงยึดอาชีพเกษตรกรรม

จำนวนประชากรของจังหวัดนครพนม พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๔

ที่มา: จากข้อมูลตารางที่ ๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตร

จากการศึกษาค้นการเติบโตของประชากรในจังหวัดนครพนม ปรากฏว่าอัตราการเติบโตของประชากรโดยเฉลี่ยในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมาเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 2.57 ต่อปี และคาดว่าประชากรจะต้องเพิ่มขึ้นทุกปี ดังได้กล่าวมาแล้วว่าประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นปัญหาที่สำคัญก็คือ ปัญหาที่ดินเพื่อการเกษตร ซึ่งมีอยู่จำกัดไม่สามารถเพิ่มขึ้นตามความต้องการของประชากรได้

- อัตราส่วนระหว่างครัวเรือนเกษตรกับที่ดินเพื่อการเกษตร จากการศึกษาเฉพาะประชากรที่อยู่ในภาคการเกษตรจะเห็นได้ว่า จำนวนครัวเรือนเกษตรในจังหวัดนครพนมมีจำนวนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปีเพาะปลูก 2518/19 จนถึงปีเพาะปลูก 2520/21 และมีจำนวนลดลงเล็กน้อย ในปีเพาะปลูก 2521/22 กล่าวคือ จำนวนครัวเรือนเกษตรจากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อปีเพาะปลูก 2518/19 มีจำนวน 79,732 ครัวเรือน ปีเพาะปลูก 2519/20 จำนวนครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น 80,542 ครัวเรือน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 ต่อปี ในปีเพาะปลูก 2520/21 จำนวนครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็น 83,338 ครัวเรือนหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.47 ต่อปี และลดลงในปีเพาะปลูก 2521/22 คือ มีจำนวนครัวเรือนเกษตร 82,234 ครัวเรือนหรือลดลงร้อยละ 1.32 ต่อปี ต่อมาในปีเพาะปลูก 2522/23 จำนวนครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็น 92,060 ครัวเรือน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.94 ต่อปี ในปีเพาะปลูก 2523/24 มีจำนวนครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น 93,260 ครัวเรือน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.30 ต่อปี (ตารางที่ 7)

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนครัวเรือนเกษตรกับจำนวนเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร ในปีเพาะปลูก 2518/19 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรต่อครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ ประมาณ 18.38 ไร่ ต่อมาในปีเพาะปลูก 2519/20 มีอัตราเพิ่มขึ้นคือ เฉลี่ยครัวเรือนละ ประมาณ 19.96 ไร่ และกลับมีอัตราลดลงในปีต่อมาคือ ปีเพาะปลูก 2520/21 อัตราเฉลี่ยครัวเรือนจะประมาณ 19.37 ไร่ ปีเพาะปลูก 2521/22 มีอัตราเฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ 19.73 ไร่ ปีเพาะปลูก 2522/23 มีอัตราเฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ 18.29 ไร่ ปีเพาะปลูก 2523/24 มีอัตราเฉลี่ย 18.34 ไร่ (ตารางที่ 8) จะเห็นว่าจำนวนถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรของจังหวัดนครพนม มีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อย ๆ เพราะที่ดินที่เหมาะสมในการทำเกษตรนั้น ได้ทำการใช้ไปหมดแล้ว แต่จำนวนประชากรกลับเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป/อัตรการเพิ่ม...

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อัตราการเพิ่มความต้องการการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร เมื่อพิจารณาถึงการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรของจังหวัดนครพนม ปรากฏว่า เนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกล่าวคือ ในปีเพาะปลูก 2518/19 มีประมาณ 1,466,194 ไร่ ต่อมาในปีเพาะปลูก 2519/20 เนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น 1,607,904 ไร่ คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.66 ของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร เมื่อปีเพาะปลูก 2518/19 สำหรับปีเพาะปลูก 2520/21 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเท่ากับ 1,614,733 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร เมื่อปีเพาะปลูก 2519/20 และปีเพาะปลูก 2521/22 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเท่ากับ 1,622,477 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเมื่อปีเพาะปลูก 2520/21 และปีเพาะปลูก 2522/23 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเท่ากับ 7,684,352 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.81 ของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร เมื่อปีเพาะปลูก 2521/22 สำหรับปีเพาะปลูก 2523/24 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเท่ากับ 1,710,518 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.55 ของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเมื่อปีเพาะปลูก 2522/23 (ตารางที่ 10)

- ความสามารถสนองความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร จากการสำรวจเพื่อความเหมาะสมของที่ดินตามขั้นสมรรถนะ ในการเกษตรของกองจำแนกที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน เมื่อ พ.ศ. 2520 ปรากฏว่า จังหวัดนครพนมมีที่ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรประมาณ 3,428,012.80 ไร่ หรือ ร้อยละ 55.67 ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด ซึ่งในจำนวนนี้มีพื้นที่เหมาะสมต่อการทำนา 1,074,667.60 ไร่ หรือร้อยละ 31.35 ของเนื้อที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรและมีเนื้อที่ที่เหมาะสมต่อการทำไร่ 2,353,345.20 ไร่ หรือร้อยละ 68.65 ของเนื้อที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตรและมีเนื้อที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร 2,729.45 ไร่ หรือร้อยละ 44.33 ของเนื้อที่จังหวัดทั้งหมด (ตารางที่ 10)

แต่จากการศึกษาเรื่องการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ปรากฏว่า ในปีเพาะปลูก 2523/24 ไร่ มีการใช้ที่ดินทำการเกษตรไปแล้วประมาณ 1,710,581 ไร่ (ตารางที่ 9) ยังคงมีที่ดินที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตรเหลืออยู่ประมาณ 1,717,431.80 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 50.07 ของเนื้อที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรจังหวัดทั้งหมด แต่โดยเหตุที่การสำรวจความเหมาะสมของที่ดินตามขั้นสมรรถนะในการเกษตรนี้ ได้สำรวจโดยรวมเนื้อที่ป่าไม้วัดควย แต่ปรากฏว่าเมื่อ พ.ศ. 2524 จังหวัดนครพนม มีเนื้อที่ป่าไม้อยู่ประมาณ 2,642,907 ไร่ ดังนั้นที่ดินที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตรที่เหลืออยู่ประมาณ 1,717,431.80 ไร่ นี้ อาจเป็นเนื้อที่ที่เป็นป่าไม้วัดควยด้วยกันก็ได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ที่ดินที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตรในจังหวัดนครพนม ได้ถูกนำไปใช้จนเกือบหมดสิ้นแล้ว

มวลรวมผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ

- ผลิตภัณฑ์การเกษตร เมื่อพิจารณาถึงผลิตภัณฑ์การเกษตรจากรายงานของกองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรากฏว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์ การเกษตรในราคาตลาด อันได้แก่ การกลั่นกรรม แป้งสาลี ปรวม ป่าไม้ พ.ศ. 2518 มีมูลค่า 1,229.8 ล้านบาท พ.ศ. 2519 มีมูลค่า 1,304.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2518 ประมาณร้อยละ 6.05 และกลับลดลงใน พ.ศ. 2520 และ 2521 ขึ้นจาก พ.ศ. 2518 โดยมีอัตราลดลงร้อยละ 7.15 และ 12.61 ตามลำดับ แต่ในปี 2522, 2523, 2524 กลับมีอัตราเพิ่มขึ้นจาก 2521 โดยเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 4.67 และ 4.72 และ 4.70 ตามลำดับ เมื่อคิดอัตราเพิ่มเฉลี่ยของมวลรวมผลิตภัณฑ์เกษตรตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2518 - 2524 แล้วปรากฏว่า อัตราเพิ่มเฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.00 ต่อปี สำหรับ พ.ศ. 2524 มวลรวมผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมมีมูลค่า 1210.0 ล้านบาท (ตารางที่ 11 และ 12) ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมที่ทำรายได้ให้จังหวัดได้แก่ สาขาการผลิตที่ได้จากการกลั่นกรรม รองลงมาได้แก่ แป้งสาลี ป่าไม้ และประมงตามลำดับ

- ผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร จากการศึกษาผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่การเกษตร อันได้แก่ การทำเหมืองแร่และขอยหิน การอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การไฟฟ้าและการประปา การคมนาคม และการขนส่ง การค้าส่งและการปลีก การธนาคาร การประกันภัยและธุรกิจสิ่งหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย การบริหารราชการ และป้องกันประเทศและการบริการนั้น ปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - 2524 มีอัตราสูงขึ้นทุกปี กล่าวคือ พ.ศ. 2518 มีมูลค่า 1,162.3 ล้านบาท พ.ศ. 2519 มีมูลค่า 1,210.6 ล้านบาท หรืออัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.15 ของมูลค่า พ.ศ. 2518 และมีอัตราสูงขึ้นเรื่อย ๆ ใน พ.ศ. 2520, 2521 และ พ.ศ. 2522 คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.24, 19.18 และ 20.34 ต่อปีตามลำดับ สำหรับ พ.ศ. 2523 และ 2524 มูลค่าผลิตภัณฑ์นอกการเกษตรได้เพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง คือ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2522 ร้อยละ 8.66 และ 8.67 ต่อปี และตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - 2524 มีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.54 ต่อปี พ.ศ. 2524 ผลิตภัณฑ์นอกการเกษตรมีมูลค่า 2,219.4 ล้านบาท (ตารางที่ 11 และ 12)

เมื่อพิจารณามวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัด คือ รวมผลิตภัณฑ์การเกษตรและผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร ปรากฏว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - 2524 มวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัดมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ พ.ศ. 2518 มีมูลค่า 2,392.1 ล้านบาท พ.ศ. 2519 มีมูลค่า 2,514.8 ล้านบาท พ.ศ. 2520 มีมูลค่า 2,516.6 ล้านบาท พ.ศ. 2521 มีมูลค่า 2,615.9 ล้านบาท พ.ศ. 2522 มีมูลค่า 2,982.8 ล้านบาท และ พ.ศ. 2523 มีมูลค่า 3,197.7 ล้านบาท และ พ.ศ. 2524 มีมูลค่า 2,982.8 ล้านบาท

มวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัดที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นดังกล่าวนี้ เมื่อบำมาพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อบุคคล จะเห็นว่า รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน เมื่อ พ.ศ. 2522 รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของจังหวัดนครพนม เท่ากับ 4,002 บาท ซึ่งต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของภาคซึ่งเท่ากับ 4,991 บาท และ พ.ศ. 2523

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด, แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 2524 รายได้/...

เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

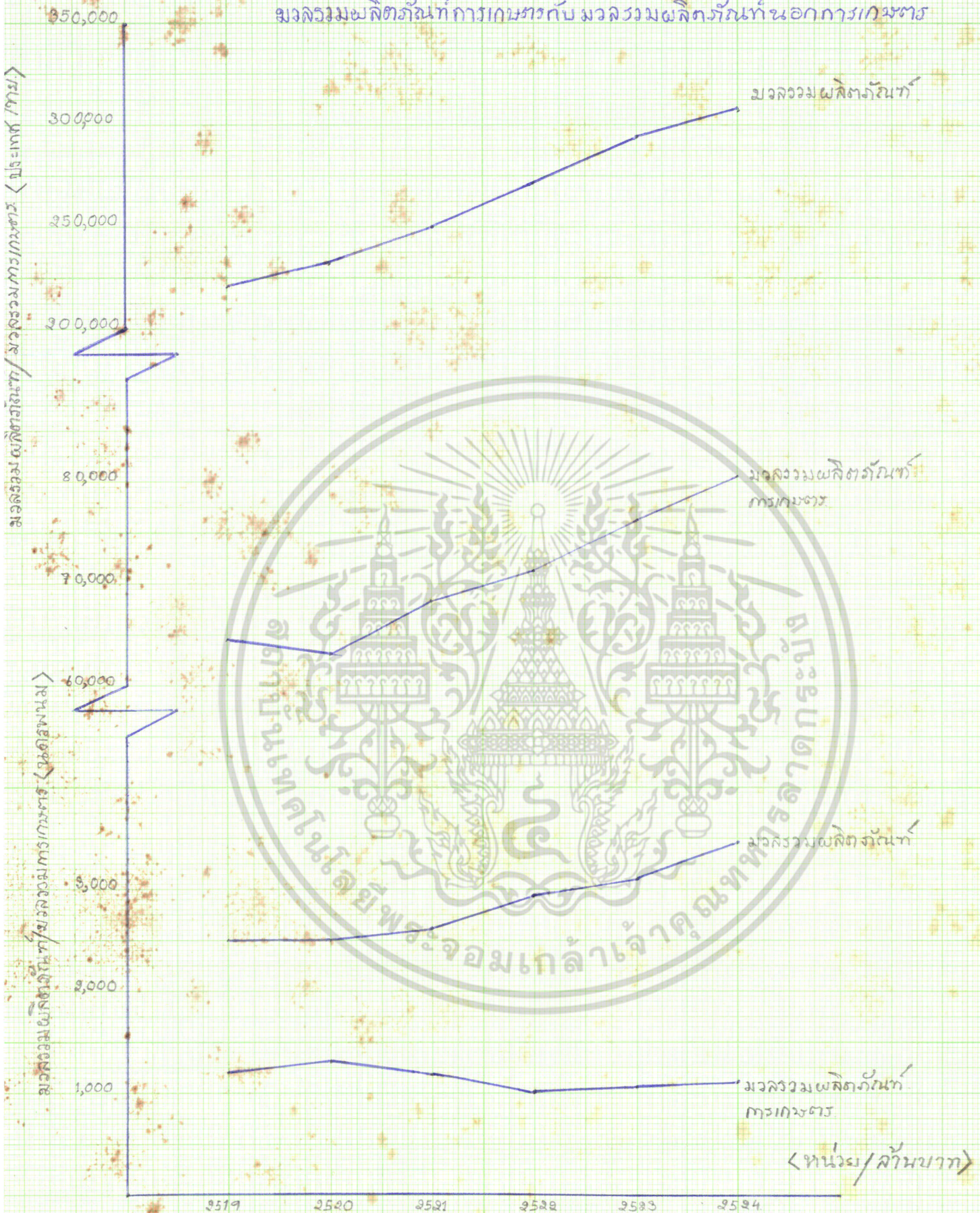
รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของจังหวัดเพิ่มขึ้นเป็น 4,202 บาท สำหรับ พ.ศ. 2524 รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของจังหวัดเพิ่มขึ้นเป็น 4,418 บาท (ตารางที่ 11)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างมวลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตรกับมวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 - 2524 ของจังหวัดนครพนมกับของประเทศ จะเห็นว่า มีอัตราส่วนระหว่างมวลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตร มีอัตราส่วนที่ต่ำ ทั้งนี้ เพราะจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่มีเกษตรการเป็นจำนวนถึงร้อยละ 86.78 และเป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดนของประเทศ (ดูตารางที่ 11.2 ประกอบ)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างมวลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตร และมวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร ปรากฏว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - 2524 มวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ส่วนมวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตรกลับมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือ เมื่อ พ.ศ. 2518 มูลค่ารวมผลิตภัณฑ์การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 51.14 ของมวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัด และมูลค่ามวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 48.59 ของมวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัด ต่อมาใน พ.ศ. 2524 มูลค่ารวมผลิตภัณฑ์การเกษตรลดลง ที่มีมูลค่าเป็นร้อยละ 32.29 ของมวลรวมผลิตภัณฑ์ทั้งจังหวัด ส่วนมูลค่ามวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร มีอัตราเพิ่มขึ้น คือ มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 64.71 ของมวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัด จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - 2524 อัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยของมวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตรมีอัตราสูงกว่ามวลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตรถึงร้อยละ 15.31 (ตารางที่ 12)

๓/ คณะกรรมการวางแผนพัฒนาจังหวัด , แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 2524

ผลรวมผลิตภัณฑการเกษตรกับผลรวมผลิตภัณฑนอกการเกษตร

ที่มา: จากข้อมูลตาราง ที่ 11, 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณของผลิตภัณฑ์การเกษตร

พืช

พืชอาหาร

- ข้าว เป็นพืชหลักที่หารายได้ให้เกษตรกรของจังหวัดมากที่สุด ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวเหนียวมากกว่าข้าวเจ้า เพราะประชากรของจังหวัดนิยมบริโภคข้าวเหนียวมากกว่า สำหรับปริมาณผลผลิตตั้งแต่ปีเพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ - ๒๕๒๓/๒๔ อยู่ระหว่าง ๑๕๕,๐๐๐ ตัน ถึง ๓๓๗,๒๔๕ ตัน ผลผลิตข้าวในรอบปีดังกล่าวนี้ ผลผลิตที่ได้ค่าสุดอยู่ในปีเพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ คือผลิตได้ ๑๕๕,๐๐๐ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูกข้าว ๕๖๐,๐๐๐ ไร่ โดยมีผลผลิตเฉลี่ย ๑๖๑ กก./ไร่ และผลผลิตสูงสุดอยู่ในปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ คือ ผลิตได้ ๓๓๗,๒๔๕ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑,๑๓๘,๕๐๓ ไร่ และผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย เท่ากับ ๓๒๐ กิโลกรัม (ตารางที่ ๑๓)

จากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๑ ปรากฏว่า ปริมาณการบริโภคอาหารเฉพาะข้าว คิดโดยเฉลี่ยต่อคน ประมาณคนละ ๑๔๒.๘๓ กิโลกรัมต่อปี จากจำนวนประชากรของจังหวัดนครพนมเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๑ ประชากร ๓๓๐,๐๕๒ คน เมื่อคิดปริมาณของความต้องการบริโภคข้าวของประชากรทั้งจังหวัด เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๑ จะได้เท่ากับ ๑๐๔,๒๓๓ ตัน และในปีเพาะปลูก ๒๕๒๑/๒๒ จังหวัดนครพนมผลิตข้าวได้ ๒๒๒,๘๖๔ ตัน ข้าวเปลือก หรือเท่ากับ ๑๑๑,๔๓๒ ตันข้าวสาร ซึ่งจะเห็นได้ว่า การผลิตข้าวของจังหวัดนครพนมผลิตได้เพียงพอกับประชากรของจังหวัด

- มันสำปะหลัง เป็นพืชอาหารที่เกษตรกรนิยมปลูกรองจากข้าว ปริมาณการผลิตในรอบ ๗ ปีมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เพราะการปลูกพืชชนิดนี้เพิ่มขึ้นทุกปี เพราะเกษตรกรได้หันมาปลูกมันสำปะหลังแทนการปลูกปอ ซึ่งมันสำปะหลังให้ผลตอบแทนได้สูงกว่าการปลูกปอ (ตารางที่ ๑๓.๑) และระดับราคาในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี และมันสำปะหลังปลูกง่าย และสำคัญที่สุดคือรัฐบาลได้ส่งเสริมเกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง โดยจะเห็นได้จากการสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยและบำรุงรักษาดินให้อุดมสมบูรณ์เพื่อจะได้ผลผลิตที่ดีแก่เกษตรกร และยังมีภารกิจสถานปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง อายุการเก็บเกี่ยวเร็ว ต้นทนทานต่อโรค ดังนั้นจึงทำให้เกษตรกรหันมาปลูกมันสำปะหลังมากขึ้น กล่าวคือในปีเพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ ปริมาณการผลิต ๖๑,๓๓๕ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑๘,๐๘๕ ไร่ ปีเพาะปลูก ๒๕๑๔/๑๕ ปริมาณการผลิต ๘๐,๐๕๔ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๒๒,๔๑๒ ไร่ จนกระทั่งปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น ๒๕๘,๘๐๐ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๘๖,๒๓๐ ไร่ นับว่าเป็นปริมาณผลผลิตที่สูงที่สุดในรอบ ๗ ปีที่ผ่านมา และมีผลผลิตต่อไร่ ๓,๐๐๐ กิโลกรัม(ตารางที่๑๓)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
๑/ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม, รายงานสถานะการผลิต ปี ๒๕๒๔
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อ้อย ปริมาณผลผลิตตั้งแต่ปีเพาะปลูก ๒๕๑๘/๑๙ ถึงปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ อยู่ระหว่าง ๑๔,๐๐๐ ตันถึง ๑๖๕,๘๒๖ ตัน ผลผลิตที่ไ้สูงที่สุดในปีเพาะปลูก ๒๕๑๘/๒๐ คือปริมาณ ๑๖๕,๘๒๖ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๓๐,๑๒๗ ไร่ ซึ่งเพิ่มจากปีเพาะปลูก ๒๕๑๘/๑๙ สูงมาก คือ ปีเพาะปลูก ๒๕๑๘/๑๙ มีเนื้อที่เพาะปลูก ๓,๐๘๒ ไร่ มีผลผลิต ๑๘,๔๘๒ ตัน สาเหตุที่ทำให้การปลูกอ้อยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเพราะราคาอ้อยในระยะปี ๒๕๑๖ และ ๒๕๑๗ รัฐบาลได้มีการประกันราคาอ้อยไว้คันละ ๓๐๐ บาท และได้มีการจัดตั้งโรงงานน้ำตาลขึ้นที่จังหวัดนครพนม ซึ่งทำให้เจ้าของโรงงานได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกอ้อย โดยมีการกู้ยืมเงินและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตให้เกษตรกรอีกด้วย แต่พอปีเพาะปลูก ๒๕๒๐/๒๑ การปลูกอ้อยลดลงคือ มีเนื้อที่ปลูกอ้อย ๘,๖๗๒ ไร่ ซึ่งมีผลผลิต ๔๕,๖๔๕ ตัน สาเหตุของการลดการผลิตอ้อยของเกษตรกรคือ ในปี ๒๕๑๘/๒๐ นั้น ราคาอ้อยตกและมาตรการประกันราคาของรัฐบาลไม่ไ้ผล เพราะในปี ๒๕๑๘/๒๐ นั้น ผลผลิตอ้อยออกมา มากและราคาตลาดโลกตก จากการผลิตอ้อยเกินความต้องการ ส่วนผลผลิตที่ไ้ค่าที่สุดอยู่ในปีเพาะปลูก ๒๕๑๘/๑๙ สำหรับปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ ปรากฏว่า จังหวัดนครพนมผลิตอ้อยไ้ ๕๓,๓๕๖ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑๕,๕๖๖ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๖,๐๐๐ กิโลกรัม (ตารางที่ ๑๓)

- ถั่วเขียว มีการปลูกน้อยมากในจังหวัดนครพนม บางปีไ้ไม่มียางานการปลูกเลย จากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปรากฏว่ามีการปลูกพืชชนิดนี้ไ้เพียง ๓ ปีเท่านั้น คือในปีเพาะปลูก ๒๕๑๗/๑๘ และในปีเพาะปลูก ๒๕๒๑/๒๒ กล่าวคือ ในปีเพาะปลูก ๒๕๑๗/๑๘ มีปริมาณผลผลิต ๑๔ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑๒๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑๑๗ กิโลกรัม และในปีเพาะปลูก ๒๕๒๑/๒๒ มีปริมาณผลผลิต ๑๐๒ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑,๑๓๕ ไร่ และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๘๐ กิโลกรัม สำหรับในปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ มีปริมาณผลผลิต ๘.๑ ตันจากเนื้อที่เพาะปลูก ๔๕ ไร่ และผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย ๑๘๐ กิโลกรัม(ตารางที่ ๑๓)

พืชน้ำมัน

- ถั่วเหลือง ปริมาณการผลิตถั่วเหลืองของจังหวัดนครพนมระหว่างปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๑๘ ถึงปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ มีปริมาณการผลิตน้อยมาก บางปีไ้ไม่มีการเพาะปลูกเลย กล่าวคือ ในปีเพาะปลูก ๒๕๑๗/๑๘ มีการเพาะปลูกถั่วเหลือง ๑๖๗ ไร่ ผลผลิต ๑๗๗ ตัน มีผลผลิตต่อไร่ ๗๒ กิโลกรัม ระหว่างปีเพาะปลูก ๒๕๑๘/๑๙ - ปีเพาะปลูก ๒๕๒๑/๒๒ ไม่มีการเพาะปลูกพืชชนิดนี้เลย และปีเพาะปลูก ๒๕๒๒/๒๓ มีการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นเป็น ๔๖๒ ไร่ ผลผลิต ๓๙.๕๔ ตัน ผลผลิตต่อไร่ ๑๗๒ กิโลกรัม สำหรับปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ มีการเพาะปลูกลดลงเหลือ ๑๖ ไร่ ผลผลิต ๒.๘๘ ตัน

๒/ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ประเทศไทย ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลผลิตต่อไร่ ๑๘๐ กิโลกรัม (ตารางที่ ๑๔)

- ถั่วลิสง เป็นพืชน้ำมันที่มีแนวโน้มการผลิตและการเพาะปลูกสูงขึ้นเรื่อยๆ ปริมาณผลผลิตตั้งแต่เพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ ถึงปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ อยู่ระหว่าง ๑๖๕ ตันถึง ๔,๔๐๕.๓๓๓ ตัน ผลผลิตที่ไ้ค่าสูงสุดอยู่ในปีเพาะปลูก ๒๕๒๐/๒๑ คือผลิตได้ ๑๖๕ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๘๙๓ ไร่ ผลผลิตสูงสุดอยู่ในปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ คือผลิตได้ ๔,๔๐๕.๓๓๓ ตันจากเนื้อที่เพาะปลูก ๑๖,๖๓๘ ไร่ และมีผลผลิตต่อไร่ ๒๖๕ กิโลกรัม(ตารางที่ ๑๔)

พืชเส้นใย

- - ฝ้าย ปริมาณการผลิตฝ้ายของจังหวัดนครพนมอยู่ในระหว่างปีเพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ ถึง ๒๕๒๓/๒๔ ปรากฏว่าในปีเพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ มีปริมาณผลผลิต ๑,๒๔๑.๕ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๖,๕๐๐ ไร่ ต่อมาในปีเพาะปลูก ๒๕๑๔/๑๕ ปริมาณผลผลิตลดลงเป็น ๙๑๔.๓ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๓,๕๕๔ ไร่ และปริมาณผลผลิตกลับลดลงเรื่อยๆในปีเพาะปลูก ๒๕๑๖/๑๗ - ๒๕๒๒/๒๓ โดยเฉพาะในปีเพาะปลูก ๒๕๒๑/๒๒ ปริมาณผลผลิตลดลงค่าที่สุดในรอบ ๖ ปี คือมีปริมาณผลผลิต ๕๓ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๕๘๑ ไร่ ต่อมาในปีเพาะปลูก ๒๕๒๒/๒๓ ปริมาณผลผลิตกลับเพิ่มขึ้นเป็น ๑,๒๖๑ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๓,๐๖๐ ไร่ และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔๑๒.๐๕ กิโลกรัม ซึ่งนับว่าปริมาณการผลิตสูงสุดในรอบ ๖ ปี แต่ในปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ ปริมาณการผลิตกลับลดลงเหลือ ๑๑๕.๕๐ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๖๕๐ ไร่ และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑๗๗ กิโลกรัม(ตารางที่ ๑๔)

- ปอแก้ว เป็นพืชเส้นใยที่มีผลผลิตสูงที่สุดของจังหวัดนครพนม ปริมาณผลผลิตระหว่างปีเพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ - ๒๕๒๓/๒๔ ลดลงในระยะแรก และเพิ่มขึ้นในระยะหลัง กล่าวคือในปีเพาะปลูก ๒๕๑๓/๑๔ มีปริมาณผลผลิต ๖,๓๒๙.๑ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๔๔,๘๘๗ ไร่ ในปีเพาะปลูก ๒๕๑๔/๑๕ ปริมาณผลผลิตลดลงเป็น ๖,๐๒๓.๕ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๓๕,๕๕๑ ไร่ และลดลงค่าสูงสุดในปีเพาะปลูก ๒๕๑๕/๑๖ คือมีปริมาณผลผลิต ๑๒ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๕๘ ไร่ ต่อมาในปีเพาะปลูก ๒๕๑๖/๑๗ และปีเพาะปลูก ๒๕๒๒/๒๓ ปริมาณผลผลิตกลับเพิ่มขึ้น สำหรับปีเพาะปลูก ๒๕๒๑/๒๒ มีปริมาณผลผลิต ๘,๐๘๒ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๔๗,๒๖๔ ไร่ นับว่าเป็นปริมาณผลผลิตที่สูงที่สุดในรอบ ๖ ปี และในปีเพาะปลูก ๒๕๒๒/๒๓ ปีปริมาณผลผลิต ๘,๐๗๗.๖๔ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๔๔,๘๗๖ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑๘๐ กิโลกรัม แต่ในปีเพาะปลูก ๒๕๒๓/๒๔ ปริมาณการผลิตกลับลดลงเท่ากับ ๓,๑๕๓.๒๖ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑๔,๓๓๓ ไร่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๒๐ กก. (ตารางที่ ๑๔)

พืชอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับราชการ ยาสสูบ จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่มีอากาศเหมาะแก่กับการปลูกยาสูบมาก ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดหนึ่ง จากรายงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ปรากฏว่าปริมาณผลผลิตระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๒๔ มีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ มีปริมาณผลผลิตมากที่สุด จำนวน ๑๒,๑๓๘.๓๑ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๓๑,๖๓๓ ไร่ และมีปริมาณผลผลิตลดลงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๔ โดยเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๒๓ มีปริมาณผลผลิตต่ำสุด คือ ๙๐๒ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๙๐๒ ไร่ (ตารางที่ ๑๕)

- แตงโม มีเนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตมากพอสมควร จากรายงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ มีปริมาณผลผลิต ๓,๙๕๑ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๒,๕๕๒ ไร่ และตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๓ เนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ สำหรับ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีปริมาณผลผลิตลดลงเหลือเพียง ๒,๕๐๖.๑๕ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑๕๓๖ ไร่ (ตารางที่ ๑๕)

- มันเทศ จากรายงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ มีปริมาณผลผลิต ๓,๐๕๒ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑,๕๓๓ ไร่ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น ๓,๕๓๖ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑,๘๖๒ ไร่ แต่ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๑ เนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตลดลง ส่วนใน พ.ศ. ๒๕๒๒ เนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตสูงที่สุด คือ ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น ๔,๖๓๑.๘๓ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๒,๒๓๖ ไร่ สำหรับ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีปริมาณผลผลิตลดลงเหลือเพียง ๒,๕๑๐.๘๘ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑,๘๓๐ ไร่ (ตารางที่ ๑๕)

- สับปะรด จากรายงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ มีปริมาณผลผลิต ๒,๖๔๐ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๑,๔๘๘ ไร่ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ มีปริมาณผลผลิตลดลงเหลือ ๒,๖๑๓.๕๐ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น คือ ๑,๙๕๕ ไร่ และตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๑ เนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตลดลง อย่างไรก็ตามเนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตได้เพิ่มขึ้นมากที่สุดให้ พ.ศ. ๒๕๒๒ คือมีเนื้อที่เพาะปลูก ๑,๘๕๕ ไร่ และปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น ๓,๑๘๓.๔๑ ตัน สำหรับ พ.ศ. ๒๕๒๔ ปริมาณผลผลิตเฉพาะเนื้อที่เพาะปลูกลดลงเหลือเพียง ๔๑๔.๔๑ ตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก ๒๓๑ ไร่

สัตว์

- สัตว์แยก สัตว์เลี้ยงที่นิยมเลี้ยงกันอยู่ทั่วไป ได้แก่ โค กระบือ สุกร เป็ด และไก่ สำหรับโคและกระบือ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อใช้งานมากกว่าขาย ส่วนสุกร เป็ด และ ไก่ มีการเลี้ยงกันอยู่ในครัวเรือนเกษตรกร เพื่อการบริโภค และขายส่งตลาด ปริมาณการเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดนครพนมระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๒๔ ปรากฏว่า จำนวน โค กระบือ สุกร เป็ด และไก่ มีแนวโน้มลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า /จากรายงาน...

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ. 2524 มีจำนวนโค 130251 ตัว, กระบือ 218,924 ตัว, สุกร 65,942 ตัว, เป็ด 21,897 ตัว และไก่ 1,075,375 ตัว

- สัตว์น้ำ สัตว์น้ำที่จับได้ในจังหวัดนครพนม เป็นสัตว์น้ำจืดทั้งสิ้น แหล่งที่มีการจับสัตว์น้ำของจังหวัด ได้แก่ แม่น้ำโขง, แม่น้ำศรีสงครามและตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติทั่วไป และจับได้มากที่สุด ในเขตอำเภอมุกดาหาร, อ.ศรีสงคราม, อ.นาแก, อ.เมืองนครพนมและอ.ท่าอุเทน ตามลำดับ สำหรับปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2524 มีปริมาณเพิ่มขึ้นและลดลงไม่แน่นอนในแต่ละปี เมื่อ พ.ศ. 2516 สามารถจับได้ปริมาณสูงสุดในรอบ 10 ปี คือ มีปริมาณ 3,117 ตัน และ เมื่อ พ.ศ. 2519 จับได้ปริมาณต่ำสุด ในรอบ 10 ปี คือ มีปริมาณ 1,649 ตัน สำหรับ พ.ศ. 2522 ปริมาณที่จับได้คือ 1,915 ตัน

- ป่าไม้

- ไม้แปรรูป จากรายงานของสำนักงานป่าไม้จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2522 ปรากฏว่า จังหวัดนครพนม มีโรงงานแปรรูปไม้ 10 โรง และโรงค้าไม้แปรรูป 11 โรง สำหรับโรงงานแปรรูปไม้ทั้งหมดประกอบด้วยโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักร 2 โรง โรงงานแปรรูปไม้ด้วยแรงคน 1 โรง โรงงานแปรรูปไม้เพื่อประดิษฐ์กรรมด้วยเครื่องจักร 1 โรง สำหรับจำนวนไม้แปรรูปของจังหวัดนครพนมนั้น ไม่มีการรวบรวมตัวเลขไว้จึงทำให้ไม่สามารถรายงานได้

- ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ จากรายงานของสำนักงานป่าไม้จังหวัดนครพนม ปรากฏว่าจังหวัดนครพนม มีเนื้อที่ป่าไม้ 4,385.20 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,740,752 ไร่ ปริมาณไม้ที่นำออกจากป่าในระหว่าง พ.ศ. 2516 - 2524 นั้น ไม้ที่สำคัญได้แก่ไม้กระยาเลย ปีที่มีไม้กระยาเลย นำออกมากที่สุดได้แก่ พ.ศ. 2519 คือ มีปริมาณ 63,512.93 ลูกบาศก์เมตร ต่อมาได้มีการปิดป่าเพื่อความมั่นคงของชาติตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2520 และประกาศลงวันที่ 2 สิงหาคม 2520 ทำให้ปริมาณไม้กระยาเลยนำออกลดลงในระหว่าง พ.ศ. 2520 - 2524 และเมื่อ พ.ศ. 2522 ปริมาณไม้กระยาเลยลดต่ำสุดคือ มีปริมาณเพียง 4,778.55 ลูกบาศก์เมตรเท่านั้น สำหรับเมื่อ พ.ศ. 2524 มีปริมาณไม้กระยาเลยนำออกปริมาณ 21,094.08 ลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ เมื่อ พ.ศ. 2523 จังหวัดนครพนมยังมีไม้หมอนรถไฟนำออกเป็นจำนวน 12,399 ทอน หรือ 940.54 ลูกบาศก์เมตร

/สำหรับผลิตภัณฑ์...

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากป่าจังหวัดนครพนม ได้แก่ ฟืนและถ่าน เมื่อ พ.ศ. 2520 ปริมาณฟืนและถ่านนำออกจากป่าสูงสุด กล่าวคือ ปริมาณฟืนนำออกจำนวน 105,564.66 ลูกบาศก์เมตร และมีปริมาณถ่านนำออก 52,782.33 ลูกบาศก์เมตร

เมื่อพิจารณาถึงมูลค่าของผลิตภัณฑ์ป่าไม้ จากรายงานบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระหว่าง พ.ศ. 2513 - 2523 ปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ. 2518 มูลค่าผลิตภัณฑ์ป่าไม้มีมูลค่า 204.6 ล้านบาท ต่อมามูลค่าลดลงใน พ.ศ. 2520 - 2524 และเมื่อ พ.ศ. 2524 มูลค่าผลิตภัณฑ์ป่าไม้เท่ากับ 57.3 ล้านบาท.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

ผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2524 สรุปได้ดังนี้.-

เมื่อสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2524 จังหวัดนครพนม มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 766,433 คน เป็นชาย 379,728 คน หญิง 386,705 คน และมีความหนาแน่นของประชากร 77 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนความหนาแน่นเฉลี่ย ตั้งแต่พ.ศ. 2515 - พ.ศ. 2524 เท่ากับ 71 คน ต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงมีประชากรอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมากกว่าในเขตเทศบาล ประชากรประมาณร้อยละ 96.2 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลและประมาณร้อยละ 3.98 อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล การเติบโตของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี การย้ายถิ่นปรากฏว่า มีผู้ย้ายถิ่นเข้าจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของจังหวัดเท่ากับ 114,366 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรร้อยละ 81.54 ของครัวเรือนทั้งหมดและเป็นครัวเรือนอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 18.46 ของครัวเรือนทั้งหมด ประชากรโดยเฉลี่ย 6.7 คนต่อครอบครัว

สำหรับที่ดินเพื่อการเกษตรนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับครัวเรือนเกษตรปรากฏว่า อัตราส่วนระหว่างครัวเรือนเกษตรกับที่ดินเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกันไป กล่าวคือ ในปีเพาะปลูก 2518/19 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรต่อครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 20.54 และลดลงในปีเพาะปลูก 2519/20 คือเฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 18.20 กลับมีอัตราเพิ่มขึ้นในปีเพาะปลูก 2520/21 และ 2521/22 คือเฉลี่ยครอบครัวละ 19.37 ไร่ และ 19.73 ไร่ ตามลำดับ และกลับมีอัตราลดลงในปี 2522/23 และ 2523/24 คือ เฉลี่ยครอบครัวละ 18.29 ไร่ และ 18.34 ไร่ ตามลำดับ สำหรับอัตราการเพิ่มของความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรนั้น ปรากฏว่า เนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปีเพาะปลูก 2518/19 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร 1,637,904 ไร่ ต่อมาในปีเพาะปลูก 2519/20 เนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรลดลงเป็น 1,466,194 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 10.48 ของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรปีเพาะปลูก 2518/19 และมีอัตราเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 10.13 ต่อปี และร้อยละ 0.47 ต่อปี ในปีเพาะปลูก 2520/21 และปีเพาะปลูก 2521/22 และในปีเพาะปลูก 2522/23 มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร 1,684,352 ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราเพิ่มร้อยละ 3.81 ไร่ หรือมีอัตราเพิ่มร้อยละ 1.56 ซึ่งในปีเพาะปลูก 2521/22 นี้ ได้มีการใช้ที่ดินทำการเกษตรไปแล้ว 1,710,581 ไร่ ยังคงมีที่ดินที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตรเหลืออยู่ประมาณ 1,717,431.80 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 50.07 ของเนื้อที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรทั้งหมด ในจังหวัดนครพนมเอง เนื้อที่ดังกล่าวได้ตามเนื้อที่ป่าไม้ ซึ่งมีสมรรถนะของดินเหมาะสมต่อการเกษตรอยู่ด้วย ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรในจังหวัดนครพนมนั้น ได้ถูกนำมาใช้จนเกือบหมดสิ้นแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต ส่วนปริมาณ: โชนด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนปริมาณของผลิตภัณฑ์การเกษตรค่านพืช ปรากฏว่า ผลผลิตของพืชที่ใช้เป็นอาหารที่สำคัญ บางชนิด เช่น ข้าว ในระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา คือระหว่างปีเพาะปลูก 2517/18 - 2523 - 24 อยู่ระหว่าง 155,000 ตัน - 377, 248 ตัน ซึ่งเพียงพอับความต้องการของประชากรในจังหวัด สำหรับพืชอาหารที่สำคัญรองลงมาจากข้าว ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย สำหรับพืชน้ำมันที่มีการเพาะปลูก ในจังหวัดได้แก่ ถั่วเหลือง ถั่วลิสง และพืชเส้นใยที่มีปริมาณผลผลิตสูงสุด ได้แก่ ปอแก้ว รองลงมา ได้แก่ ฝ้าย ส่วนพืชอื่น ๆ ที่มีการเพาะปลูกได้แก่ ยาสูบ พันธุ์พืชเมือง, แตงโม, มันเทศ, สับปะรด เป็นต้น

ในค่านปริมาณผลสัตว์ของจังหวัดนครพนมนี้ สัตว์เลี้ยงที่นิยมเลี้ยงกันอยู่ทั่วไป ได้แก่ โค กระบือ สุกร เป็ด และไก่ สำหรับ โค - กระบือ นิยมเลี้ยงไว้ใช้งานมากกว่าขาย ส่วน สุกร เป็ด และไก่ มีการเลี้ยงกันอยู่ในครอบครัวเกษตรกร ปริมาณการเลี้ยง โค กระบือ สุกร เป็ด และไก่ ในจังหวัดนครพนมนี้ ระหว่าง พ.ศ. 2516 - 2524 มีแนวโน้มลดลง สำหรับสัตว์น้ำที่จับได้เป็นสัตว์น้ำจืดทั้งสิ้น และมีปริมาณเพิ่มขึ้นและลดลงไม่แน่นอนในแต่ละปี เมื่อ พ.ศ. 2516 สามารถจับได้ปริมาณสูงสุดในรอบ 10 ปี คือ ระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2524 คือมีปริมาณ 3,117 ตัน

สำหรับไม้แปรรูปของจังหวัดนครพนม ปรากฏว่ามีโรงงานไม้แปรรูป 10 โรง และโรงค้ำไม้แปรรูป 11 โรง ส่วนจำนวนไม้แปรรูปไม้ที่มีการรวบรวมตัวเลขไว้ จึงไม่สามารถรายได้ สำหรับปริมาณไม้ชนิดต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ ในจังหวัดนครพนมนี้ ปรากฏว่า ปริมาณไม้ที่นำออกจากป่าที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ ไม้กระยาเลย ปีที่มีไม้กระยาเลยนำออกมากที่สุดได้แก่ พ.ศ. 2519 คือ มีปริมาณ 63,512.99 ลูกบาศก์เมตร ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ได้จากป่าได้แก่ ฟืนและถ่าน มีปริมาณสูงสุดใน พ.ศ. 2521 กล่าวคือ ปริมาณฟืนจำนวน 105.654.66 ลูกบาศก์เมตรและปริมาณถ่านจำนวน 52,782.33 ลูกบาศก์เมตร สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์ป่าไม้ เมื่อ พ.ศ. 2524 มีมูลค่าประมาณ 57.3 ล้านบาท

ตารางที่ 1 ความหนาแน่นของประชากรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524

พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่นของประชากร (คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร)
2515	623,913	63
2516	674,724	64
2517	674,756	68
2518	694,692	70
2519	702,556	71
2520	717,256	72
2521	730,052	70
2522	745,390	75
2523	759,004	77
2524	766,433	77
เฉลี่ย		71

ที่มา: กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

- หมายเหตุ
1. พื้นที่จังหวัดนครพนมเท่ากับ 9,442,498 ตารางกิโลเมตร
  2. ความหนาแน่นของประชากรได้จากการคำนวณ
  3. รวบรวมข้อมูลได้ล่าสุดถึงเดือนพฤศจิกายน 2524

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 การกระจายของประชากรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524

พ.ศ.	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวมทั้งจังหวัด	
	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ
2515	21,019	3.37	602,894	96.63	623,913	100
2516	27,292	4.07	651,432	95.98	678,724	100
2517	28,296	4.17	650,460	95.83	678,756	100
2518	27,782	4.00	666,910	96.00	694,692	100
2519	27,710	3.94	674,846	96.06	702,556	100
2520	28,063	3.91	689,193	96.09	717,256	100
2521	28,136	3.85	701,916	96.15	730,052	100
2522	28,187	3.78	717,203	96.22	745,390	100
2523	33,225	4.38	725,779	95.62	754,004	100
2524	33,550	4.38	732,882	96.60	766,433	100
เฉลี่ย		3.98	-	96.2	-	100

ที่มา กองทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ ข้อมูล พ.ศ. 2523 รวบรวมข้อมูลได้ถึงเดือนพฤศจิกายน 2524

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 การเติบโตของประชากรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524

พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น (คน)	การเจริญเติบโตของ ประชากร (ร้อยละ)
2515	623,913	-%	-
2516	678,724	54,811	8.79
2517	678,756	32	0.00
2518	694,692	15,936	2.35
2519	702,556	78,64	1.13
2520	717,256	14,700	2.05
2521	730,052	12,796	1.78
2522	745,390	15,338	2.10
2523	759,004	13,614	1.83
2524	766,433	7,429	0.97
เฉลี่ย			2.1

ที่มา: กองการทะเบียน กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย
หมายเหตุ 1. การรวบรวมข้อมูลล่าสุดได้ถึงเดือนพฤศจิกายน 2524
 2. การเจริญเติบโตของประชากรได้จากการคำนวณ

ตารางที่ 3.1 อัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรจังหวัดนครพนม

	อัตราการเกิด (ร้อยละ)	อัตราการตาย (ร้อยละ)
2520	3.29	.79
2521	2.9	.78
2522	2.96	.70
2523	2.96	.61
2524	2.59	.64
เฉลี่ย	2.94	.70

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 4 การย้ายถิ่นของประชากรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524
(หน่วย : คน)

พ.ศ.	จำนวนผู้ย้ายถิ่นเข้า	จำนวนผู้ย้ายถิ่นออก	จำนวนผู้ย้ายถิ่นสุทธิ
2515	18,615	25,540	- 6,925
2516	10,818	10,536	+ 272
2517	17,546	39,047	- 21,501
2518	10,459	13,148	- 2,689
2519	19,622	18,424	+ 1,198
2520	7,664	11,485	- 3,821
2521	11,670	14,883	- 3,213
2522	8,136	10,995	- 2,859
2523	13,466	15,268	- 1,802
2524	9,155	11,451	- 2,296

ที่มา กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย + หมายถึง ผู้ย้ายถิ่นเข้ามากกว่าผู้ย้ายถิ่นออก

เครื่องหมาย - หมายถึง ผู้ย้ายถิ่นเข้าน้อยกว่าผู้ย้ายถิ่นออก

2. พ.ศ. 2524 จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ครั้วเรือนส่วนบุคคล จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2503 , 2513 , 2523, 2524

พ.ศ.	2503		2513		2523		2524	
	จำนวน (ครอบครั้ว)	ร้อยละ	จำนวน (ครอบครั้ว)	ร้อยละ	จำนวน ครอบครั้ว	ร้อยละ	จำนวน ครอบครั้ว	ร้อยละ
ครั้วเรือนเกษตร	61,566	86.18	72,692	78.50	92,060	81.59	93,260	81.54
ครั้วเรือนอื่น ๆ	9,874	13.82	19,914	21.50	20,772	18.41	21,100	18.46
รวม	71,440	100	92,606	100	112,832	100	114,360	100
ประชากรโดยเฉลี่ยต่อครั้วเรือน (คน)	6.0		6.0		6.7		6.7	

- ที่มา
- พ.ศ. 2503 จากรายงานสำมะโนประชากร พ.ศ. 2503 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
  - พ.ศ. 2513 จากสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
  - พ.ศ. 2523 :
    - จำนวนครั้วเรือนเกษตรจากการพยากรณ์ของศูนย์สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
    - จำนวนครอบครั้วทั้งหมด จากกองการทะเบียนกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
  - พ.ศ. 2524 จากสำมะโนประชากรและเคหะ สำนักงานสถิติจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 โครงสร้างของประชากรในภาคการเกษตรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2525

อำเภอ	จำนวนประชากรเกษตรจำแนกตามหมวดอายุ				
	รวม	อายุต่ำกว่า 11 ปี	อายุต่ำกว่า 11 ปีถึง 60 ปี	อายุมากกว่า 60 ปี	ไม่รายงาน
เมืองฯ	49,587	12,886	33,988	2,181	532
คำชะอี	40,562	11,137	27,820	1,384	221
คอนताल	18,281	6,011	11,347	690	233
ท่าอุเทน	53,513	15,385	35,381	2,369	378
ธาตุพนม	37,689	8,717	27,100	1,657	215
นาแก	49,336	13,144	33,763	1,860	569
นาหว้า	21,885	6,336	14,695	762	92
บ้านแพง	26,111	8,058	16,776	1,174	103
ปลาปาก	26,132	7,807	17,018	862	445
มุกดาหาร	26,004	12,697	31,244	1,783	280
เรณูนคร	25,255	7,135	17,085	947	88
ศรีสงคราม	31,108	9,408	20,077	1,328	295
นิคมคำสร้อย	15,404	3,329	11,214	597	264
กิ่งอ.คงหลวง	9,264	1,872	6,993	341	59
กิ่งอ.หว้านใหญ่	7,374	1,796	5,128	319	131
รวม	457,505	125,717	309,629	18,255	3,905

ที่มา รายงานสำมะโนเกษตร สํารวจ ณ วันที่ 1 เมษายน 2521 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 จำนวนครัวเรือนการเกษตรจากการสำรวจ
จังหวัดนครพนม ปีเพาะปลูก 2518/19 - 2523 - 24

ปีเพาะปลูก	จำนวนครัวเรือนเกษตร (ครอบครัว)	จำนวนครัวเรือนเกษตร เพิ่มขึ้น(ครอบครัว)	อัตราการเพิ่มต่อปี (ร้อยละ)
2518/19	79,732	-	-
2519/20	80,542	810	1.02
2520/21	83,338	2,796	3.47
2521/22	82,234	-1,104	-1.32
2522/23	92,060	9,826	11.94
2523/24	93,260	1,200	1.30
		เฉลี่ย	0.32

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- หมายเหตุ
1. อัตราการเพิ่มต่อปี ได้จากการคำนวณ
  2. 2522/23 จากสำนักงานสถิติ จังหวัดนครพนม
  3. 2523/24 จากสำนักงานสถิติจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 อัตราส่วนระหว่างครัวเรือนเกษตรกับที่ดินเพื่อการเกษตรจังหวัดนครพนม
ปีเพาะปลูก 2518/19 - 2524

ปีเพาะปลูก	เนื้อที่ถือครองเพื่อ การเกษตร (ไร่)	จำนวนครัวเรือน เกษตร 2 (ครอบครัว)	เฉลี่ยเนื้อที่ถือครอง เพื่อการเกษตรต่อ ครอบครัว (ไร่)
2518/19	1,466,194	79,732	18.38
2519/20	1,607,904	80,542	19.96
2520/21	1,614,733	83,338	19.37
2521/22	1,662,477	82,234	19.73
2522/23	1,684,352	92,060	18.24
2523/24	1,710,581	93,260	18.34

ที่มา: 1, 2 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ได้จากการคำนวณ
หมายเหตุ 1. 2522/23 จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม
2. 2523/24 จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 อัตราการเพิ่มของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรจังหวัดนครพนม ปีเพาะปลูก
2518/19 - 2523/24

ปีเพาะปลูก	เนื้อที่ถือครอง 1 การเกษตร(ไร่)	เนื้อที่ถือครองเนื้อ 2 การเกษตรเพิ่มขึ้น(ไร่)	อัตราการเพิ่ม 3 ต่อปี (ร้อยละ)
2518/19	1,466,194	-	-
2519/20	1,607,904	141,710	9.66
2520/21	1,614,733	6,829	0.42
2521/22	1,622,477	7,744	0.47
2522/23	1,684,352	61,875	3.81
2523/24	1,710,581	26,229	1.55

- ที่มา:**
- 1 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - 2 3 ได้จากการคำนวณ
- หมายเหตุ** - 2522/23 จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม
- 2523/24 จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 ความเหมาะสมของที่ดินตามชั้นสมรรถนะในการเกษตรจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2520

ความเหมาะสมของที่ดิน	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เหมาะสมต่อการเกษตร	3,428,012.80	55.67 (100)
- เหมาะสมต่อการทำนา	1,074,667.60	17.45 (31.35)
- เหมาะสมต่อการทำไร่	2,353,345.20	38.22 (68.65)
ไม่เหมาะต่อการเกษตร	2,729,798	44.33
รวมเนื้อที่ทั้งจังหวัด	6,157,811.25	100

ที่มา: กองจำแนกที่ดินกรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ - ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ร้อยละของเนื้อที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11

มวลรวมผลิตภัณฑ์ ที่สำคัญในราคาตลาดในจังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2518 - 2524 (หน่วย - ล้านบาท)

สาขาการผลิต พ.ศ.	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524
เกษตรกรรม	1,229.8	1,304.2	1,206.2	1,054.1	1,103.3	1,155.4	1,210.0
- กสิกรรม	914.7	876.9	800.4	804.1	821.7	826.8	905.9
- ปศุสัตว์	230.0	195.8	167.2	144.9	174.8	182.7	190.9
- ประมง	40.0	26.9	44.4	50.0	50.7	53.2	55.9
- ป่าไม้	44.8	204.6	194.2	55.1	56.1	56.7	57.3
อื่น ๆ นอกจากเกษตรกรรม	1,162.3	1,210.6	1,310.4	1,561.8	1,879.5	2,042.3	2,219.4
- เหมืองแร่และขอยหิน	-	-	-	10.8	43.1	44.5	45.4
- อุตสาหกรรม	148.6	155.1	178.3	200.9	238.8	256.7	276.0
- ก่อสร้าง	181.9	172.0	169.8	275.8	299.4	323.4	349.3
- การไฟฟ้าและการประปา	6.2	6.4	6.9	7.9	10.1	11.1	12.2
- การคมนาคมและการขนส่ง	91.3	108.1	131.1	161.7	195.7	215.6	236.6
- การค้าส่งและการค้าปลีก	404.0	412.7	438.5	448.4	505.8	556.4	621.0
- การธนาคาร การประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	24.5	26.6	32.9	44.6	55.7	61.3	67.4
- ที่อยู่อาศัย	29.7	29.5	31.8	33.7	38.8	39.6	40.4
- การบริหารราชการและป้องกันประเทศ	77.0	91.5	91.7	95.3	144.9	152.1	159.7
- บริการ	199.1	208.7	229.4	282.7	347.8	382.6	420.9
มวลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัด	2,392.2	2,514.8	2,516.6	2,615.9	2,982.2	3,197.7	3,429.4
รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล(บาท)	3,443	3,579	3,508	3,583	4,002	4,202	4,418
	5.6	5.1	1.7	9.4	8.2	7.7	6.8

ที่มา: กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11.1 มวลรวมผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (ราคาตงปี 2515) (ล้านบาท/หน่วย)

สาขาการผลิต	พ.ศ.	2519	2520	2521	2522	2523	2524
เกษตรกรรม		64,377	63,742	68,638.2	72,533	76,499	80,513
- กล้วยไม้		47,358	46,029	49,368	52,085.4	54,829.8	57,614.5
- ปศุสัตว์		7,662	8,214.	8,807.8	9,324.8	9,843.3	10,361.4
- ประมง		5,902	5,918	6,688.4	7,164.7	7,669.7	8,182.3
- ป่าไม้		3,452	3,581	3,770.9	3,957.1	4,152.7	4,349.7
อื่นๆนอกการเกษตรกรรม		156,073	170,381	184,852	199,077.8	214,467.6	230,267
- เหมืองแร่		2,691	3,365	3,666.1	3,984.6	4,314.8	4,660.9
- อุตสาหกรรม		41,245	47,082	51,659.4	56,072.2	61,111.1	65,913.2
- ก่อสร้าง		11,286	12,733	14,089.3	15,607.8	17,224.7	18,637.5
- การไฟฟ้าและประปา		3,641	4,022	4,684.8	5,216.4	5,757.5	6,399.2
- การคมนาคมและการขนส่ง		13,676	14,287	15,567.5	16,629.6	17,727.1	18,895.8
- การค้าส่งและค้าปลีก		37,727	39,983	42,588	45,793.5	49,316.9	53,164.
- การธนาคารการประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์		9,968	10,635	11,470.4	12,230.5	13,156.4	14,185.9
- ท่องเที่ยว		3,666	3,796	3,911	4,029.4	4,147.7	4,265.4
- การบริหารราชการและป้องกันประเทศ		9,008	10,048	10,643.1	11,249	11,856	12,459.4
- บริการ		23,205	25,030	26,602.4	28,266.8	29,961.4	31,685.6
มวลรวมผลิตภัณฑ์ทั่วประเทศ		220,450	234,123	253,490.2	271,612.8	290,966.6	310,78
รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล							
		5.8	6.2	8.2	7.2	7.1	6.8

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11.2 อัตราส่วนระหว่างผลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตรกับผลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร
พ.ศ. 2519 - 2524

พ.ศ.	จังหวัดนครพนม	ประเทศไทย
2519	1.92	3.42
2520	2.08	3.67
2521	2.48	3.69
2522	2.70	3.74
2523	2.76	3.80
2524	2.83	3.85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 ร้อยละและอัตราเพิ่มของมวลผลิตภัณฑ์ที่สำคัญในราคาตลาด จังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2518 - 2524

พ.ศ.	มวลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตร			มวลรวมผลิตภัณฑ์นอกการเกษตร		
	มูลค่า (ลานบาท)	ร้อยละ	อัตราเพิ่ม ³ (ร้อยละ)	มูลค่า 1 (ลานบาท)	ร้อยละ ²	อัตราเพิ่ม ³ (ร้อยละ)
2518	1,229.8	51.41	-	1,162.3	48.59	-
2519	1,304.2	51.86	6.05	1,210.6	48.14	4.15
2520	1,206.2	47.93	-7.51	1,310.4	52.07	8.15
2521	1,054.1	40.30	-12.61	1,561.8	59.70	19.18
2522	1,103.3	36.99	4.67	1,879.5	63.07	20.95
2523	1,155.4	36.13	4.72	2,042.3	63.87	8.66
2524	1,210.0	35.29	4.7	2,219.4	64.71	8.67
	เฉลี่ย	42.84	0.00		57.15	11.54

ที่มา: 1 กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2 , 3 ได้จากการคำนวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ปริมาณผลผลิตพืชอาหารที่สำคัญในจังหวัดนครพนม ปีเพาะปลูก 2517/18 - 2523/24

ปีเพาะปลูก รายการ	2517/18	2518/19	2519/20	2520/21	2521/22	2522/23	2523/24
ข้าว							
เนื้อที่เพาะปลูก(ไร่)	960,000	1,058,605	991,705	1,014,937	1,081,862	1,156,357	1,178,903
ผลผลิต(ตัน)	155,000	214,871	181,871	187,240	222,864	335,140	377,248
ผลไดต่อไร่(กก.)	161	203	183	186	206	289.8	320
มันสำปะหลัง							
เนื้อที่เพาะปลูก(ไร่)	18,099	22,412	25,526	55,574	58,219	72,180	86,270
ผลผลิต(ตัน)	61,775	80,054	63,406	88,035	156,609	216,324	258,800
ผลไดต่อไร่(กก.)	3,413	3,572	2,486	1,584	2,690	3,000	3,000
อ้อย							
เนื้อที่เพาะปลูก(ไร่)	3,350	3,082	30,127	8,072	10,800	13,241	15,566
ผลผลิต(ตัน)	14,000	18,492	165,926	45,645	65,063	79,446	93,396
ผลไดต่อไร่(กก.)	4,179	6,000	5,508	5,655	5,191	6,000	6,000
ถั่วเขียว							
เนื้อที่เพาะปลูก(ไร่)	120	-	-	-	1,135	-	45
ผลผลิต(ตัน)	14	-	-	-	102	-	8.1
ผลไดต่อไร่(กก.)	117	-	-	-	90	-	180

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- หมายเหตุ
1. เครื่องหมาย - หมายถึงไม่มีตัวเลขสถิติเลย
  2. ข้อมูลปี 2522/23 ได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม
  3. ข้อมูลปี 2523/24 ได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13.1 เปรียบเทียบผลตอบแทนในการปลูกปอแก้ว และมันสำปะหลัง ปีเพาะปลูก 2519/2520

	ปอแก้ว	มันสำปะหลัง
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	160	2,000
ราคาต่อเกษตรกรได้รับในปี 2519/2520	3.18	0.47
รวมได้เฉลี่ย (บาท/ไร่)	508.50	940.00
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	397.45	588.72
กำไร (บาท/ไร่)	111.05	381.28

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 ปริมาณผลผลิตที่ขนำมันและพืชเส้นใยที่สำคัญในจังหวัดนครพนม

ปีเพาะปลูก 2517/18 - 2525/24

ปีเพาะปลูก		2517/18	2518/19	2519/20	2520/21	2521/22	2522/23	2523/24
รายการ								
<u>ถั่วเหลือง</u>	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	167	-	-	-	-	462	16
	ผลผลิต (ตัน)	177.0	-	-	-	-	79.54	2.84
	ผลได้ต่อไร่ (กก.)	72	-	-	-	-	172	180
<u>ถั่วลิสง</u>	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	4,588	4,147	4,286	897	5,950	6,466	16,610
	ผลผลิต (ตัน)	646.7	573.4	623.0	165	1,142	1,616.50	4,401
	ผลได้ต่อไร่ (กก.)	141	138	145	184	192	250	265
<u>ฝ้าย</u>	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	6,900	7,954	6,418	5,251	581	3,060	650
	ผลผลิต (ตัน)	1,241.9	914.7	629.0	998.0	53.0	1,261	115.0
	ผลได้ต่อไร่ (กก.)	180	115	98	190	91	412.09	177
<u>ปอแก้ว</u>	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	44,887	35,991	58	24,369	47,264	44,876	14,330
	ผลผลิต (ตัน)	6,329.1	6,023.5	12.0	3,485.0	8,082	8,077.68	3,150
	ผลได้ต่อไร่ (กก.)	141	167	207	143	143	180	220

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์

- หมายเหตุ 1. เครื่อง - หมายถึงไม่มีตัวเลขสถิติเลย
2. ข้อมูลเพาะปลูก 2522/23 ได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม
3. ข้อมูลเพาะปลูก 2523/24 ได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 ปริมาณผลผลิตพืชอื่น ๆ ในจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524

พ.ศ.	2518	2519	2520	2520	2522	2523	2524
ยาสัปทเมือง							
พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	31,653	2,345	5,599	3,586	2,449	702	892
ผลผลิต (ตัน)	12,178.71	467	2,217.66	503.95	978.4	702	1025.8
ผลได้ต่อไร่(กก.)	385	200	396	141	400	1000	1150
แตงโม							
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	2,552	5,517	8,619	8,214	6,113	46,327	1,470
ผลผลิต (ตัน)	3,741	10,918	11,841.47	15,532.93	13,244.07	91,589	2,906.1
ผลได้ต่อไร่(กก.)	1,500	2,000	1,397	1,897	2,196	1,977	2,977
มะเขือเทศ							
พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	1,573	1,862	1,458	1,410	2,270	2,153	1,830
ผลผลิต(ตัน)	3,092	3,536	1839.31	1,681.95	4,671.87	3,989	2,810.88
ผลได้ต่อไร่(กก.)	2,000	2,000	1,272	1,199	2,147	1,853	1,536
สับประรด							
พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	1,488	1,755	442	453	1,895	1,350	231
ผลผลิต(ตัน)	2,640.64	2,617.5	301.00	368.65	3,187.41	2970	414.41
ผลได้ต่อไร่(กก.)	1,800	1,500	681	823	1,698	2,200	1,794

ที่มา กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- หมายเหตุ
1. ข้อมูลเพาะปลูก 2522/23 ได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม
  2. ข้อมูลเพาะปลูก 2523/24 ได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 ปริมาณปศุสัตว์ในจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2516 - 2524

(หน่วย: ตัว)

พ.ศ.	โค	กระบือ	สุกร	เป็ด	ไก่
2516	125,745	230,106	224,358	195,520	1,832,134
2517	115,216	228,939	104,655	159,761	1,334,950
2518	113,190	228,459	50,676	156,475	1,582,412
2519	118,016	227,657	52,907	124,565	1,067,655
2520	112,705	213,427	43,746	37,045	763,043
2521	106,758	225,148	43,792	21,546	660,039
2522	121,065	209,450	59,761	20,615	702,519
2523	125,887	212,535	60,300	21,125	953,436
2524	130,253	218,924	65,987	21,877	1,075,375

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ 2522 จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม

2523 จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม

จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ในจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2515 - 2524

พ.ศ.	ปริมาณที่จับได้
2515	2,615
2516	3,117
2517	2,994
2518	2,660
2519	1,649
2520	2,305
2521	2,335
2522	1,953
2523	2,238
2524	2,518

- ที่มา: 1. ข้อมูล พ.ศ. 2513 - 2521 ได้จากงานเศรษฐกิจการประมงและแผนงาน
การประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. ข้อมูล พ.ศ. 2522 ได้จากสำนักงานจังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2523 ได้จากสำนักงานประมงจังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2524 ได้จากสำนักงานประมงจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 ปริมาณไม้ชนิดต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์ได้จากป่าจังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2516 - 2524

พ.ศ.	ไม้กระยาเลย (ม ³)	ฟืน (ม ³)	ถ่าน (ม ³)	ไม้หมอนรถไฟ (ท่อน/ม ³)
2516	8,701.00	-	-	-
2517	26,061.28	-	-	-
2518	48,308.34	3,079.86	1,539.45	-
2519	63,512.93	46,984.66	23,492.33	-
2520	41,810.09	105,564.66	52,782.33	-
2521	28,793.65	7,001.21	3,500.61	-
2522	4,778.55	92,640.00	46,320.00	-
2523	22,419.86	18,680.00	9,340.00	12,399/940.54
2524	21,049.08	20,980.59	35,725.85	-

ที่มา: สำนักงานป่าไม้จังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้